

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA PROJEKTU
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
DLA TERENÓW W REJONIE ULIC MORASKO, F. JAŚKOWIAKA
I GLINIENKO W POZNANIU

OPRACOWANIE:

ZESPÓŁ OPRACOWAŃ ŚRODOWISKOWYCH
MGR JOANNA ZOMERSKA

WSPÓŁPRACA W ZAKRESIE AKUSTYKI
MGR KRYSZYNA BEREZOWSKA-APOLINARSKA
BIEGŁY Z LISTY WOJEWODY WLKP. NR 0006

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	3
1.1.	Informacje wstępne.....	3
1.2.	Podstawy formalno-prawne opracowania	3
1.3.	Cel i zakres merytoryczny opracowania	3
1.4.	Wykorzystane materiały i metody pracy	4
2.	CHARAKTERYSTYKA ORAZ STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	6
2.1.	Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu	6
2.2.	Rzeźba terenu.....	7
2.3.	Warunki gruntowe.....	7
2.4.	Zasoby naturalne	7
2.5.	Gleby	7
2.6.	Warunki wodne.....	7
2.7.	Szata roślinna i świat zwierzęcy	7
2.8.	Klimat lokalny	8
2.9.	Jakość powietrza atmosferycznego.....	11
2.10.	Klimat akustyczny.....	13
2.11.	Jakość wód.....	14
2.12.	Dziedzictwo kulturowe	15
3.	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY	15
4.	INFORMACJA O GŁÓWNYCH CELACH I ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU.....	17
4.1.	Cel opracowania projektu planu	17
4.2.	Ustalenia projektu planu	17
4.3.	Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami.....	19
4.4.	Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu.....	19
5.	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM, LOKALNYM	20
6.	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO	22
6.1.	Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	22
6.2.	Oddziaływanie na zasoby naturalne	23
6.3.	Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne	24
6.4.	Oddziaływanie na szatę roślinną, zwierzęta i różnorodność biologiczną	25
6.5.	Oddziaływanie na krajobraz.....	26
6.6.	Oddziaływanie na ludzi	27
6.7.	Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne	28
6.8.	Oddziaływanie na klimat lokalny	29
6.9.	Oddziaływanie na klimat akustyczny.....	30
6.10.	Oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe	32
6.11.	Oddziaływanie na dobra materialne	33
6.12.	Oddziaływanie na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000	33
6.13.	Oddziaływanie transgraniczne	33
7.	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA.....	33
8.	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU	34
9.	WNIOSKI I STRESZCZENIE.....	34

ZAŁĄCZNIKI GRAFICZNE

1. Granica obszaru objętego opracowaniem mpzp na tle ortofotomapy miasta Poznania
2. Geologia – Szczegółowa mapa geologiczna Polski – fragment ark. 471 Poznań
3. Zasięgi oddziaływania hałasu samochodowego w porze dziennie-wieczorno-nocnej (L_{DWN}) oraz porze nocnej (L_N) – w stanie istniejącym
4. Dokumentacja fotograficzna obszaru opracowania
5. Projekt mpzp dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko w Poznaniu, MPU 2017 r. (etap - opiniowanie projektu mpzp)

1. WPROWADZENIE

1.1. Informacje wstępne

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko w Poznaniu. Projekt sporządzany jest na podstawie uchwały Nr X/70/VII/2015 Rady Miasta Poznania z dnia 14 kwietnia 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko w Poznaniu.

Powyższa uchwała dotyczy niewielkiego terenu położonego w północnej części miasta Poznania, na terenie dawnej wsi Morasko – pomiędzy ul. Morasko, ul. F. Jaśkowiaka, ul. Glinienko i ul. Knyszyn. Powierzchnia projektu planu wynosi około 2,32 ha.

Dla przedmiotowego terenu obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru „Morasko-Radojewo-Umultowo” Morasko Centrum w Poznaniu, zatwierdzony uchwałą Nr L/762/VI/2013 Rady Miasta Poznania z dnia 21 maja 2013 r.¹, obejmujący większy obszar, ograniczony ulicami: F. Jaśkowiaka, Morasko, Glinienko i Okolewo oraz ul. Poligonową i niewielki teren położony na zachód od ul. Poligonowej.

1.2. Podstawy formalno-prawne opracowania

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko wynika z ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*. W myśl powyższej ustawy, prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu. Zgodnie z art. 46 przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają m.in. projekty planów zagospodarowania przestrzennego.

Na obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dotyczącej projektu planu miejscowego wskazuje również art. 17, pkt. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, zgodnie z którym wójt, burmistrz albo prezydent miasta „sporządza projekt planu miejscowego (...), wraz z prognozą oddziaływania na środowisko”. Stosownie do tej ustawy, projekt planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko przedkładane są instytucjom i organom właściwym do zapiniowania i uzgodnienia projektu planu, a także są przedmiotem społecznej oceny – podlegają wyłożeniu do publicznego wglądu.

1.3. Cel i zakres merytoryczny opracowania

Prognoza oddziaływania na środowisko stanowi element procedury sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Jej głównym celem jest wskazanie przewidywanego wpływu na środowisko przyrodnicze, jaki może mieć miejsce na skutek realizacji dopuszczonych w projekcie planu różnych form zagospodarowania przestrzennego. W tym celu, w prognozie ocenia się relacje pomiędzy przyjętymi w projekcie planu rozwiązaniami planistycznymi, a uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego.

W prognozie oddziaływania na środowisko analizie i ocenie podlega projekt uchwały w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (tekst) wraz z rysunkiem, stanowiącym załącznik graficzny uchwały. Szczegółowy zakres informacji wymaganych w prognozie określa art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*. Zgodnie z art. 52 ust. 1 ww. ustawy, informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko muszą być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny, a także dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości informacji zawartych w projekcie planu miejscowego.

Stosownie do wymogu art. 53 ww. ustawy, zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w niniejszej prognozie został uzgodniony z właściwymi organami, wskazanymi w art. 57 i art. 58 ustawy: Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem

¹ Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 11 lipca 2013 r. poz. 4425

WOO-III.411.259.2015.AO.1 z dnia 02.07.2015 r. i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Poznaniu pismem NS-52/3-110(1)/15 z dnia 08.06.2015 r.

1.4. Wykorzystane materiały i metody pracy

Przy opracowaniu niniejszej prognozy wykorzystano następujące materiały źródłowe:

Literatura:

- Kondracki J., Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno-geograficzne, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1994,
- Krygowski B. Geografia fizyczna Niziny Wielkopolskiej, Cz. 1 Geomorfologia, PTPN, Wyd. Mat.-
- Wśród zwierząt i roślin, pod red. J. Wiesiołkowskiego, Kronika Miasta Poznania, Wydawnictwo Miejskie, Poznań 2002,
- Seneta W., Dolatowski J., Dendrologia, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1997.

Materiały kartograficzne:

- mapa zasadnicza dla obszaru planu,
- mapa glebowo-rolnicza,
- Mapa hydrograficzna w skali 1:50 000, ark. N-33-130-D Poznań, OPGK Poznań,
- Mapa sozologiczna w skali 1:50 000, ark. N-33-130-D Poznań, OPGK Poznań,
- Szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50 000, ark. 471 - Poznań N-33-130-D, Państwowy Instytut Geologiczny,
- Mapa hydrogeologiczna Polski, w skali 1:50 000, ark. 0471 - Poznań, Państwowy Instytut Geologiczny, (wersja cyfrowa mapy w GIS).

Akty prawne:

- Dyrektywa Rady z dnia 27 września 1996 r. w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza (96/62/WE),
- Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko,
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 519, ze zmianami),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 2134, ze zmianami),
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 1405),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 1073),
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014, poz. 1446, ze zmianami),
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 1121 ze zmianami),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2007 r., Nr 120, poz. 826) – akt archiwalny,
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1422, tekst jednolity),
- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r., poz. 1967),
- Uchwała Nr XI/316/15 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 października 2015 r. w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza w zakresie pyłu PM10 oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM10” (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2015 r., poz. 6241),

- Rozporządzenie Nr 39/07 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 31 grudnia 2007 r. w sprawie określenia programu ochrony powietrza dla strefy – aglomeracja Poznań (Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 4, poz. 61 z dnia 31 stycznia 2008 r., akt archiwalny),
- Uchwała Nr XXIX/561/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r. w sprawie Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla stref: Aglomeracja Poznań (strefa Miasto Poznań) w woj. wielkopolskim (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r., poz. 508, akt archiwalny),
- Uchwała Nr XXIX/566/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r. w sprawie Programu ochrony powietrza w zakresie benzo-alfa-pirenu dla stref: Aglomeracja Poznańska, Miasto Leszno, strefy gnieźnieńsko-wrzesińskiej oraz strefy pilsko-złotowskiej w woj. wielkopolskim (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r., poz. 509, akt archiwalny),
- Uchwała Nr LIV/978/VII/2017 Rady Miasta Poznania z dnia 26 września 2017 r. w sprawie „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Poznania na lata 2017-2020, z perspektywą do 2024 roku”,
- Uchwała Nr LX/927/VI/2013 Rady Miasta Poznania z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Poznania” (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 21 stycznia 2014 r., poz. 487), w tym Mapa akustyczna miasta Poznania 2012 (AkustiX, listopad 2012).

Dokumenty, inne dostępne opracowania:

- Aktualizacja opracowania ekofizjograficznego dla potrzeb Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania., A. Moczko, A. Wieczorkiewicz, J. Zomerska, K. Berezowska-Apolinarska (współpraca w zakresie akustyki), MPU, Poznań, 2012 r.,
- Atlas geochemiczny Poznania i okolic, Lis J., Pasieczna A., Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa, 2005,
- Baza danych geologiczno – inżynierskich wraz z opracowaniem Atlasu geologiczno – inżynierskiego Poznania, zespół pod kierunkiem mgr inż. Mirosława Musiatewicza, Przedsiębiorstwo Badań Geofizycznych w Warszawie, PGI GF „Geoprojekt” Sp. z .o.o, Warszawa, sierpień 2007,
- Mapa akustyczna miasta Poznania 2017, AkustiX, *Jemitor* OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2017,
- Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:50 000, Poznań (0471), Biuro Studiów i Badań Hydrogeologicznych i Geofizycznych „HYDROCONSULT” Sp. z o.o., Warszawa, 2000 (objaśnienia do mapy),
- Objąszenia do Szczegółowej mapy geologicznej Polski, 1:50 000, arkusz Poznań (471), Chmal R., Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 1997,
- Ocena jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych sieci krajowej w ramach monitoringu diagnostycznego stanu chemicznego wód podziemnych w roku 2016, www.poznan.wios.gov.pl (wg. badań PIG),
- Opracowanie ekofizjograficzne do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego MORASKO–RADOJEWO–UMULTOWO Cz. I, Delimitacja obszarów o wiodącej funkcji ekologicznej, Czaban A., Mielcarek M., Poznań 2003 r.,
- Poznań Obszar MORASKO-RADOJEWO-UMULTOWO Opracowanie Ekofizjograficzne do projektu Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego, Etap 1, Część I, Obszary środowiskotwórcze i przyrodniczo cenne wymagające szczególnej ochrony, Borysiak J., Stachnowicz W., Czepiński K., Poznań 2002 r.,
- Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Morasko-Radojewo-Umultowo” Morasko Centrum w Poznaniu, mgr inż. A. Wieczorkiewicz, mgr inż. Agnieszka Wieczorkiewicz, mgr K. Berezowska-Apolinarska – akustyka, Poznań, styczeń 2013 r.,
- Projekt Uchwały Rady Miasta Poznania w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko w Poznaniu, MPU 2017,
- Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2010, Biblioteka Monitoringu Środowiska, WIOŚ, Poznań 2011 r.,
- Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2015, Biblioteka Monitoringu Środowiska, WIOŚ, Poznań 2016 r.,
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2016, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Poznań, kwiecień 2017,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania, Uchwała LXXII/1137/VI/2014 Rady Miasta Poznania z dnia 23 września 2014 r.,

- Uchwała Nr X/70/VII/2015 Rady Miasta Poznania z dnia 14 kwietnia 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko w Poznaniu.

Inne źródła:

- wizja terenowa (wrzesień 2017 r.),
- dokumentacja fotograficzna (MPU 2017 r.),
- mapa SIP ZGiKM GEOPOZ,
- baza.pgi.gov.pl,
- www.poznan.wios.gov.pl.

Informacje uzyskane z powyższych materiałów oraz obserwacje zebrane podczas wizji terenowej, pozwoliły na opracowanie ogólnej charakterystyki środowiska przyrodniczego omawianego obszaru – w podziale na jego poszczególne komponenty, w tym: rzeźbę terenu, budowę geologiczną i warunki podłoża, warunki wodne, szatę roślinną, świat zwierząt, gleby, klimat lokalny. Na podstawie powyższych materiałów określono również stan środowiska przyrodniczego w zakresie jakości powietrza, wód i klimatu akustycznego oraz wskazano obecny sposób i stan zagospodarowania obszaru objętego projektem planu oraz jego najbliższego otoczenia.

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono przy zastosowaniu metody indukcyjno-opisowej, polegającej na charakterystyce istniejących zasobów środowiska oraz łączeniu w logiczną całość posiadanych informacji o dotychczasowych mechanizmach funkcjonowania środowiska i wskazaniu, jakie potencjalne skutki mogą wystąpić w środowisku w wyniku realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Posłużono się również metodą porównawczą, wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości. Skonfrontowano zaproponowane rozwiązania planistyczne z istniejącymi uwarunkowaniami środowiskowymi.

Prognozę oddziaływania na środowisko przedstawiono w zakresie, jaki umożliwia obecny stan dostępnej informacji o środowisku oraz w tym kontekście – stopień ogólności (lub szczegółowości) ustaleń planu.

2. CHARAKTERYSTYKA ORAZ STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

2.1. Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu

Obszar objęty projektem mpzp dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko w Poznaniu położony jest w północnej, peryferyjnej części miasta Poznania, w obrębie dawnej wsi Morasko. Projekt planu obejmuje teren ograniczony od zachodu ul. Morasko, od północy ul. Knyszyn, od wschodu ul. Glinienko a od południa ul. F. Jaśkowiaka. Powierzchnia obszaru projektu wynosi 2,32 ha.

Obszar projektu planu stanowi teren w zdecydowanej większości zainwestowany. Jest to typowy teren mieszkaniowy, na którym dominuje niska zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, lokalizowana w układzie wolno stojącym lub bliźniaczym. Przy ul. F. Jaśkowiaka zlokalizowany jest jeden, niewielki budynek usługowy, w którym prowadzona jest drobna działalność handlowa.

Kilka działek w granicach projektu planu stanowi nadal tereny niezabudowane i niezagospodarowane, w obrębie których rozwija się w sposób spontaniczny niska roślinność synantropijna (działki przy ul. Knyszyn, ul. Glinienko). Kilka działek jest również niezabudowanych, zostały natomiast zagospodarowane w sposób tymczasowy (np. działki przy ul. Drogocin).

Obsługę terenów znajdujących się w granicach przedmiotowego projektu mpzp zapewniają ulice otaczające analizowany obszar, położone poza granicą projektu planu: ul. Morasko, ul. F. Jaśkowiaka, ul. Glinienko i ul. Knyszyn oraz jedyna ulica położona w granicy projektu – ul. Drogocin.

Przez analizowany obszar oraz w ulicach z nim graniczących przebiegają elementy sieci infrastruktury technicznej, w tym: sieć wodociągowa, sieć gazowa, linia telekomunikacyjna, linia kablowa SN w ul. Knyszyn i stacja transformatorowa (położona powyżej ul. Knyszyn).

Bezpośrednie otoczenie analizowanego obszaru stanowią głównie tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, podobnej do tej położonej w granicy projektu mpzp, zlokalizowane przy ul. Knyszyn, ul. Łysy Młyn, ul. Janowo, ul. Glinienko, ul. Morasko oraz położone powyżej analizowanego obszaru przy ul. Sióstr Misjonarek teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i dalej tereny usług sakralnych (kościół pw. Ścięcia Św. Jana Chrzyciela oraz zabudowania Zgromadzenia Sióstr Misjonarek Chrystusa Króla).

2.2. Rzeźba terenu

Obszar opracowania, wg podziału Polski na jednostki fizycznogeograficzne, położony jest w mezoregionie Pojezierze Poznańskie (315.51), w obrębie makroregionu Pojezierze Wielkopolskie (315.5)². Zgodnie z podziałem geomorfologicznym Niziny Wielkopolskiej B. Krygowskiego, analizowany obszar należy do subregionu Równina Poznańska (VIII₆), będącej częścią Wysoczyzny Poznańskiej (VIII)³.

Analizowany obszar położony jest w strefie wzgórz morenowych pochodzenia lodowcowego. Obszar charakteryzuje się stosunkowo dużą deniwelacją terenu. Rzędne wahają się w granicach 112-127 m n.p.m. Najwyższymi rzędnymi charakteryzują się tereny położone w jego południowej części przy ul. F. Jaśkowiaka (122-127 m n.p.m.), natomiast najniższe notowane są w rejonie północnej granicy obszaru opracowania, przy ul. Knyszyn (ok. 112 m n.p.m.). Cały analizowany teren charakteryzuje się wyraźnym nachyleniem z kierunku południowego w kierunku północnym.

2.3. Warunki gruntowe

Budowa utworów czwartorzędowych w granicach obszaru opracowania jest jednorodna. W rejonie Moraska, Suchego Lasu i Czerwonaka występują osady moren czołowych, utworzone w fazie poznańskiej zlodowacenia bałtyckiego, wykształcone głównie jako gliny zwałowe, piaski o różnej granulacji i żwiry. Piaski i gliny tworzą pagórki i wzgórza powstałe przez glacitektoniczne zaburzenia utworów trzeciorzędowych. Miąższość tej serii wynosi maksymalnie do kilkunastu metrów.

Osady morenowe ze względu na zmienności w wykształceniu i litologii zaliczono do gruntów słabonośnych, stąd warunki budowlane na tych terenach określane są jako mało korzystne.

2.4. Zasoby naturalne

Na obszarze objętym granicami projektu mpzp dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko w Poznaniu nie stwierdzono występowania zasobów naturalnych w postaci udokumentowanych i zarejestrowanych złóż surowców mineralnych.⁴ Analizowany obszar znajduje się poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP).

2.5. Gleby

Zgodnie z informacjami przedstawionymi na mapie glebowo-rolniczej, w obrębie analizowanego w prognozie obszaru występują typowe dla terenów zabudowanych gleby antropogeniczne przekształcone. Naturalne gleby nie spełniają wymogów technicznych, jakie są wymagane przy realizacji inwestycji budowlanych (zabudowa, tereny komunikacyjne), dlatego w celu uzyskania odpowiednich właściwości gruntu dokonuje się przemieszczenia mas ziemnych, utwardzenia oraz wzbogacenia podłoża o materiały mineralne, takie jak: piasek, żwir, cement i inne. Ponadto, pod powierzchnią gruntu umieszczane są fundamenty oraz inne elementy konstrukcyjne budynków, wpływające w sposób znaczący na zmiany właściwości gruntów. Działania te, na skutek znacznego uszczelnienia powierzchni ziemi, zagęszczenia i przemieszania poszczególnych warstw profilu glebowego, a także zaburzenia naturalnej wymiany gazowej i przepływu kapilarnego wody, prowadzą w konsekwencji do utraty naturalnych właściwości fizycznych, chemicznych oraz biologicznych gleb.

Gleby występujące w rejonie opracowania mpzp charakteryzują się obojętnym odczynem (pH w przedziale 6,7 - 7,4). W rejonie opracowania nie były notowane wyraźne anomalie geochemiczne gleb w zakresie zawartości pierwiastków, zarówno pochodzenia naturalnego, jak i antropogenicznego.

2.6. Warunki wodne

Obszar projektu mpzp dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko w Poznaniu położony jest w dorzeczu rzeki Odry, w regionie wodnym rzeki Warty, w granicy zlewni jednolitej części wód powierzchniowych JCWP Dopływ z Łysego Młyna (kod (PLRW6000171859) oraz w granicach jednolitej części wód podziemnych JCWPd nr 60 (PLGW60006). Dopływ z Łysego Młyna to nizinny potok piaszczysty, stanowiący dopływ rzeki Warty, przepływający głównie przez obszar gminy Suchy Las, uchodzący natomiast do Warty w granicach miasta Poznania, w jego najbardziej wysuniętym w kierunku północno-wschodnim fragmencie.

² Kondracki J., *Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno-geograficzne*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1994

³ Krygowski B., *Geografia fizyczna Niziny Wielkopolskiej, Cz. I Geomorfologia*, PTPN, Wyd. Mat.-Przyr., Komitet Fizjograficzny, Poznań 1961

⁴ baza.pgi.gov.pl

Na obszarze projektu mpzp nie występują ciek i zbiorniki wodne. Natomiast po północnej stronie ul. Knyszyn, wzdłuż której wyznaczono również północną granicę projektu mpzp, przepływa niewielki rów odwadniający (Wa-A-1)⁵, stanowiący odbiornik wód opadowych i roztopowych spływających z okolicznych terenów. Ciek ten przepływa z kierunku wschodniego, wzdłuż ul. Knyszyn, następnie na północ w stronę zbiornika wodnego, położonego na terenie kościelnym Zgromadzenia Sióstr Misjonek Chrystusa Króla przy ul. Sióstr Misjonek i dalej w kierunku północnym do ul. Poligonowej, przy czym na niektórych fragmentach został skanalizowany. W trakcie sporządzania prognozy nie uzyskano szczegółowych informacji opisujących wielkość oraz zmienność przepływu wody we wspomnianym cieku, można jednak założyć, że podobnie jak w przypadku pozostałych niewielkich cieków płynących w rejonie Moraska, występuje tu duża zmienność przepływu w ciągu roku. Najwyższe stany wód notowane są w okresie wiosennym (najczęściej w marcu).

Występowanie wód gruntowych na omawianym obszarze jest silnie uzależnione od budowy geologicznej. Zgodnie z informacjami przedstawionymi na Mapie hydrograficznej,⁶ w obrębie omawianego obszaru zwierciadło wód gruntowych zalega na głębokości najprawdopodobniej poniżej 5 m p.p.t. Poziom wód gruntowych charakteryzuje się swobodnym zwierciadłem i podlega wahaniom sezonowym. Poziom ten zasilany jest przez infiltrację opadów oraz drenaż głębszych poziomów w obrębie obniżeni dolinnych.

Zgodnie z informacjami przedstawionymi na Mapie hydrogeologicznej⁷, głównym użytkowym piętrzem wodonośnych w rejonie opracowania projektu mpzp jest trzeciorzędowa jednostka hydrogeologiczna oznaczona symbolem 1cTrI. Stanowi ją mioceński poziom zbiornika wielkopolskiego, zbudowany z piasków, głównie drobnoziarnistych i mułkowatych, o miąższości w przedziale 10-20 m. Należy zauważyć, że poziom ten charakteryzuje się bardzo niskim stopniem zagrożenia zanieczyszczeniem z uwagi na dobrą izolację poziomu wodonośnego przez nadkład bardzo słabo przepuszczalnych glin i bardzo słabo przepuszczalnych iłów.

Cały analizowany obszar znajduje się poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP). W jego granicach nie stwierdzono również funkcjonowania ujęć wody, dla których wyznaczono strefy ochronne ujęć.

2.7. Szata roślinna i świat zwierzęcy

Na przedmiotowym obszarze zaznacza się dominujący udział zbiorowisk roślinnych typowych dla terenów zabudowanych. Dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania tych terenów, związany z funkcjonowaniem zabudowy mieszkaniowej, przyczynił się w sposób istotny do przekształcenia lokalnej szaty roślinnej. Występują tu przede wszystkim skupiska zieleni urządzonej, towarzyszącej istniejącej zabudowie mieszkaniowej. Zieleń przydomowa składa się w większości przypadków z gatunków roślin ozdobnych, często obcych rodzimej florze, z nasadzeń drzew owocowych oraz z różnych gatunków bylin, roślin jednorocznych, jak również tworzących zadarnione powierzchnie roślin trawiastych. Wśród nasadzeń występują m.in: żywotniki zachodnie (*Thuja occidentalis*), orzechy włoskie (*Juglans regia*), grusze (*Pyrus sp.*), jabłonie (*Malus sp.*), sosny zwyczajne (*Pinus sylvestris*), świerki zwyczajne (*Picea abies*), jałowce pospolite (*Juniperus communis*), forsycje (*Forsythia sp.*), ligustr pospolite (*Ligustrum vulgare*), tawuły (*Spiraea sp.*), winobluszcz pięciolistkowy (*Parthenocissus quinquefolia*).

W obrębie kilku jeszcze niezabudowanych i niezagospodarowanych działek, położonych przy ul. Knyszyn, ul. Drogocin, ul. Glinienko, rozwijają się w sposób spontaniczny niewielkie zbiorowiska synantropijne, porośnięte głównie roślinnością niską, reprezentowaną przede wszystkim przez pospolite gatunki traw, ziołorośli, w tym również roślinność ruderalną.

Analizowany obszar z uwagi na stosunkowo niewielką powierzchnię i sposób użytkowania terenów mieszkaniowych nie stanowi cennego siedliska dla fauny. Na terenach zurbanizowanych, których charakter w sposób istotny odbiega od siedlisk naturalnych, występują głównie gatunki zwierząt, które przystosowały się do życia w pobliżu zabudowy i tras komunikacyjnych, które nie mają wysokich wymagań środowiskowych i wykazują stosunkowo dużą odporność na częste zmiany uwarunkowań środowiskowych. Stąd sam analizowany teren stanowi siedlisko głównie dla gatunków synantropijnych, związanych z terenami zurbanizowanymi i pospolicie występujących na terenie całego miasta.

⁵ zgodnie z informacjami przedstawionymi na mapie ewidencyjnej urządzeń melioracyjnych Moraska, N2W1-B 1:5000, arkusz 1, Biuro Projektów Wodnych Melioracji i Inżynierii Środowiska w Poznaniu

⁶ Mapa hydrograficzna w skali 1:50 000, ark. N-33-130-D Poznań, OPGK Poznań

⁷ Mapa hydrogeologiczna w skali 1:50 000, ark. Poznań (471), wersja cyfrowa

Bezkręgowce zamieszkujące analizowane tereny należą głównie do gatunków bytujących wokół zabudowań lub w ich bliskim sąsiedztwie. Na powierzchniach porośniętych różnymi trawami i siedliskach ruderalnych, spotkać można różne gatunki świerszczy i pasikoników, np. świerszcza domowego (*Acheta domestica*), pasikonika zielonego (*Tettigonia viridissima*), nadrzewka długoskrzydłego (*Meconema thalassium*), wiele gatunków szarańczaków (*Acridoidea*), skorka pospolitego (*Forficula auricularia*), kowala bezskrzydłego (*Pyrrhocoris apterus*) oraz biedronkę siedmiokropkę (*Coccinella septempunctata*).

Na analizowanym obszarze nie ma cieków i zbiorników wodnych, zapewniających korzystne warunki do żerowania i rozrodu płazów, stąd on sam nie stanowi cennego siedliska dla przedstawicieli rodzimych gatunków płazów, preferujących właśnie siedliska wilgotne. Jednak bliskie sąsiedztwo cieków i zbiorników wodnych, zlokalizowanych głównie po północnej stronie od obszaru projektu mpzp (zbiorniki wodne przy ul. Okolewo, ul. Poligonowej, ul. Morasko, na terenie kościelnym), powoduje, że obszar projektu mpzp znajdują się w zasięgu potencjalnej migracji płazów bytujących w ww. zbiornikach. Badania prowadzone w ramach prac nad sporządzeniem „Atlasu płazów Poznania”⁸ potwierdziły występowanie w kilku zbiornikach: ropuchy szarej (*Bufo bufo*), ropuchy zielonej (*Pseudepidalea viridis*), żaby trawnej (*Rana temporaria*), różnych gatunków żab zielonych (*Rana esculenta complex*), grzebiuszki ziemnej (*Pelobates fuscus*), traszki zwyczajnej (*Lissotriton vulgaris*) i traszki grzebieniastej (*Triturus cristatus*). Średnie zasięgi migracji tych gatunków obejmują również obszar analizowanego projektu mpzp, w związku z powyższym mogą one czasowo pojawiać się np. na terenach przydomowych ogrodów zagospodarowanych gęstą zielenią. Należy również podkreślić, że ropucha zielona, grzebiuszka ziemna i traszka grzebieniasta są gatunkami płazów objętymi ochroną ścisłą na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt⁹. Natomiast ropucha szara, traszka zwyczajna i żaba trawna są gatunkami płazów objętymi ochroną częściową.

Spśród ptaków bytujących na analizowanym obszarze wymienić można gatunki, które pospolicie występują również na obszarze całego miasta, w tym m.in.: szpaka (*Strunus vulgaris*), kosa (*Turdus merula*), gawrona (*Corvus frugilegus*), wróbla (*Passer domesticus*), kawkę (*Corvus monedula*) czy srokę (*Pica pica*). W przydomowych ogrodach pojawiać się mogą małe ssaki, takie jak kret (*Talpa europaea*) czy jeż zachodni (*Erinaceus europaeus*).

Należy jednak podkreślić, że przedmiotowy obszar projektu mpzp położony jest w stosunkowo niewielkiej odległości od rozległych terenów otwartych Moraska oraz większych kompleksów leśnych, położonych w obrębie rezerwatu przyrody „Meteoryt Morasko” oraz obszaru OZW „Biedrusko, a więc terenów o znacznej wartości przyrodniczej, w obrębie których różnorodność gatunkowa przedstawicieli fauny jest istotnie większa. Takie położenie sprawia, że przedmiotowy obszar może być miejscem czasowego bytowania zwierząt migrujących między ww. terenami cennymi przyrodniczo. Tego typu sytuacja dotyczyć może zwierząt, które wykorzystują do przemieszczania się istniejący lokalny łącznik ekologiczny, przebiegający od terenów leśnych „Rezerwatu Morasko”, wzdłuż pomnikowej alei lip drobnolistnych rosnącej po obu stronach ul. Meteorytowej i dalej wzdłuż istniejących cieków i zbiorników wodnych oraz zadrzewień i zakrzewień w kierunku doliny rzeki Warty. Na terenie rezerwatu „Meteoryt Morasko” obserwować można przedstawicieli ok. 45 gatunków ptaków, oprócz pospolitych, typowych dla lasów liściastych, także kruka (*Corvus corax*), myszołowa (*Buteo buteo*), jastrzębia (*Accipiter gentilis*), dzięcioła czarnego (*Dryocopus martius*), dzięcioła dużego (*Dryocopus major*). Stwierdzono tu występowanie również około 6 gatunków nietoperzy, takich jak: borowiec wielki (*Nyctalus noctula*), mroczek późny (*Eptesicus serotinus*), nocek rudy (*Myotis daubentonii*), nocek duży (*Myotis myotis*), mopek zachodni (*Barbastella barbastellus*) i gacek brunatny (*Plecotus auritus*).¹⁰ Spośród nietoperzy w rejonie lokalnych korytarzy ekologicznych Moraska, oprócz wyżej wymienionych, obserwowane były również: karlik malutki (*Pipistrellus pipistrellus*), karlik drobny (*Pipistrellus pygmaeus*), mroczek posrebrzany (*Vespertilio murinus*).¹¹

Czasowo w rejonie obszaru projektu mpzp pojawiać się mogą również gatunki większych ssaków, migrujących między terenami leśnymi, tj. sarny (*Capreolus capreolus*), dziki (*Sus scrofa*),

⁸ Atlas płazów Poznania - narzędzie skutecznej ochrony gatunkowej. Opracowanie wykonane ze środków Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Poznania. Praca zbiorowa, red. Kaczmarski M., Pędziwiatr K., Kaczmarek J. Klub Przyrodników Koło Poznańskie, Poznań 2013

⁹ rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U.2016, poz.2183)

¹⁰ Wśród zwierząt i roślin, pod red. J. Wiesiołkowskiego, Kronika Miasta Poznania, Wydawnictwo Miejskie, Poznań 2002, str. 227

¹¹ Na podstawie inwentaryzacji przyrodniczych prowadzonych przez Klub Przyrodników Koła Poznańskiego (KPKP) w 2011 i 2012 r., w: Uwagi do projektu zmian Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania oznaczonego symbolem Yma „Morasko”, pismo Klubu Przyrodników Koła Poznańskiego z dnia 13.09.2012 r.

zające (*Lepus europaeus*), lisy (*Vulpes vulpes*), borsuki (*Meles meles*) czy jenoty (*Nyctereutes procyonides*).

Należy również podkreślić, że wiele z wyżej wskazanych gatunków zwierząt objęte są ochroną gatunkową na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, w tym wszystkie nietoperze, kawka, wróbel, szpak, kos, myszołów, jastrząb, dzięcioł duży, dzięcioł czarny objęte są ochroną ścisłą, natomiast gawron, sroka, kruk, jeź zachodni objęte są ochroną częściową.

2.8. Klimat lokalny

Według regionalizacji klimatycznej (Woś 1994) obszar objęty granicami planu, podobnie jak obszar całego Poznania, należy do Regionu Środkowowielkopolskiego.

Warunki klimatyczne w Poznaniu w znacznym stopniu ukształtowane zostały poprzez napływające w kierunku miasta masy powietrza. Dominującymi masami powietrza, szczególnie w okresie letnim i jesiennym, są masy powietrza polarno - morskiego, które napływają znacznie częściej niż powietrze polarno-kontynentalne. Najrzadziej pojawiają się masy powietrza arktycznego oraz zwrotnikowego.

Najczęściej przemieszczającymi się nad terenami Poznania frontami są fronty chłodne, powodujące znaczne wahania ciśnienia, odczuwalny spadek temperatury powietrza oraz wzrost prędkości wiatru. Zjawiskom tym towarzyszy również występowanie opadów, często o znacznej gwałtowności. Średnio w ciągu roku notowanych jest w Poznaniu 67 dni, w których przemieszczają się fronty chłodne i 42, w których przemieszczają się fronty ciepłe. Najdłużej obserwowany jest okres bezfrontowy i wynosi on 230 dni w roku.

Warunki klimatyczne w Poznaniu odzwierciedlają wartości elementów klimatu uzyskane z pomiarów prowadzonych na stacji IMGW Poznań – Ławica. Elementy klimatu na wyżej wspomnianej stacji, przedstawia poniższa tabela:

Tabela 1. Elementy klimatu w rejonie Poznań - Ławica (wg IMGW w Poznaniu)

OKRES	MIESIĄC												ROK
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
ŚREDNIA MIESIĘCZNA TEMPERATURA POWIETRZA (°C)													
ROK 2010	-6,5	-1,0	3,6	8,8	11,5	17,4	22,1	18,7	12,5	6,5	4,7	-5,6	7,7
WIELOLECIE 1971-2000	-1,2	-0,5	3,2	7,7	13,5	16,4	18,3	17,7	13,0	8,2	3,2	0,3	8,3
ŚREDNIA MIESIĘCZNA WILGOTNOŚĆ WZGLĘDNA (%)													
ROK 2010	85	85	80	69	83	67	61	78	83	79	92	93	80
WIELOLECIE 1971-2000	86	85	78	72	69	72	72	74	80	84	87	88	79
ŚREDNIA MIESIĘCZNA PRĘDKOŚĆ WIATRU (M/S)													
ROK 2010	4,0	3,4	4,0	3,7	3,4	3,0	3,1	3,1	3,3	3,8	3,8	4,1	3,6
WIELOLECIE 1971-2000	3,9	3,8	4,0	3,7	3,3	3,3	3,2	2,8	3,0	3,3	3,8	3,9	3,5
ŚREDNIA MIESIĘCZNA WYSOKOŚĆ OPADU ATMOSFERYCZNEGO (MM)													
ROK 2010	28	18	42	27	111	17	81	153	74	8	100	58	692
WIELOLECIE 1971-2000	29	23	33	31	47	62	76	56	44	35	33	39	508

Źródło: Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2010, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska; Poznań 2011; <http://www.poznan.pios.gov.pl/glowna/index.php>

Średnia roczna suma opadów dla terenu Poznania należy do najniższych w kraju. Pomiar wielkości opadów atmosferycznych dla posterunku Poznań - Ławica wykazały, że średnia wartość opadu atmosferycznego z wielolecia (w okresie 1971 – 2000) wynosiła 508 mm. Natomiast w 2010 r. roczna suma opadów atmosferycznych wynosiła 692 mm, co stanowiło 136% normy.

Rozkład temperatur, podobnie jak ilości opadów, ma charakter roczny. Najcieplejszym miesiącem roku 2010 był lipiec – średnia miesięczna temperatura w Poznaniu wyniosła 22,1°C, z kolei najniższe temperatury odnotowano w styczniu, kiedy średnia miesięczna temperatura wyniosła w Poznaniu – 6,5°C. W skali roku średnia temperatura wynosi dla miasta Poznania 7,7°C.

Równie istotnymi czynnikami meteorologicznymi, wpływającymi na klimat miasta, a w szczególności na stężenia i rozkład przestrzenny zanieczyszczeń powietrza, jest kierunek oraz siła wiatru.

Dla obszaru Poznania stwierdzono największą częstotliwość występowania wiatrów z sektora zachodniego, o dość niewielkiej sile – średnia roczna wartość wynosiła 3,6 m/s. Najwyższą średnią

miesięczną prędkość wiatru zanotowano w Poznaniu w 2010 r. w grudniu – 4,1 m/s. Z kolei najniższa średnia miesięczna prędkość wiatru wystąpiła, podobnie jak w wieloleciu, w lecie, jednak w czerwcu (3,0 m/s), a nie w sierpniu.

Rozkład kierunków wiatru w Poznaniu w 2010 r. charakteryzuje, podobnie jak w wieloleciu 1971 – 2000, zdecydowana przewaga wiatrów z sektora zachodniego oraz mały udział wiatrów z kierunków N i NE (15%). Co istotne, w sierpniu i wrześniu zwiększyła się liczba ciszy, co może przyczynić się do pogorszenia sytuacji aerosanitarnej w regionie. Tego typu sytuacje, charakteryzujące się między innymi bardzo małymi prędkościami wiatru utrzymującymi się dłużej niż 48 godzin, wystąpiły w Poznaniu, poza styczniem, również pod koniec września i października.

Wilgotność względna powietrza na terenie Poznania zależna jest od pory roku. W 2010 r. na terenie Poznania nie wystąpiła susza hydrograficzna. Najwyższą wartość wilgotność osiąga w okresie zimowym, w tym najwyższą w 2010 r. zanotowano w grudniu (93%). Natomiast najniższe wartości występują w miesiącach letnich, takich jak czerwiec i lipiec, kiedy osiągnęła wartości 67% i 61%.

Okres wegetacyjny w rejonie miasta Poznania należy do najdłuższych w kraju i wynosi 220 dni.

W przypadku terenów zurbanizowanych należy podkreślić, że sposób ich zagospodarowania powoduje modyfikację podstawowych parametrów meteorologicznych. Zmiany klimatu lokalnego wywołane urbanizacją dotyczą przede wszystkim zmian warunków termiczno-wilgotnościowych, zmian bilansu promieniowania, wzrostu zanieczyszczeń powietrza, zmian cyrkulacji powietrza (zmiany kierunku i prędkości wiatru) oraz opadów atmosferycznych. Natomiast wśród czynników, które w największym stopniu powodują zmiany lokalnych warunków klimatycznych należy wymienić zwiększanie powierzchni trwale utwardzonych kosztem tych biologicznie czynnych, powstawanie wysokiej i gęstej zabudowy, która w największym stopniu utrudnia efektywne wypromieniowanie energii i cyrkulację powietrza, zmniejszanie powierzchni zadrzewionych, szybki przyrost emitorów sztucznego ciepła i zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do atmosfery.

Biorąc pod uwagę obecne zagospodarowanie analizowanych terenów i jego otoczenia nie można jeszcze mówić o drastycznych modyfikacjach topoklimatu. Na terenach zabudowanych dominuje niska zabudowa jednorodzinna, realizowana na ogół w układzie wolno stojącym, ze stosunkowo dużym udziałem terenów biologicznie czynnych. Otoczenie terenów zabudowanych stanowią natomiast otwarte tereny rolne oraz lasy i tereny zadrzewione. Takie sąsiedztwo pozytywnie wpływa na możliwość przewietrzania terenów oraz na obniżenie zawartości zanieczyszczeń w powietrzu, nawiewanych z pobliskich terenów zabudowanych miasta Poznania bądź gminy Suchy Las.

2.9. Jakość powietrza atmosferycznego

Największy wpływ na kształtowanie jakości powietrza atmosferycznego ma sposób zagospodarowania przestrzennego danego obszaru, jego lokalizacja oraz charakter źródeł emisji występujących w jego granicach.

Zarówno obszar projektu mpzp dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko w Poznaniu, jak i tereny położone w jego bliskim otoczeniu zagospodarowane są głównie ekstensywną zabudową mieszkaniową jednorodziną, w niewielkim stopniu budynkami wielorodzinnymi i usługowymi. Z kolei otoczenie zabudowań dawnej wsi Morasko stanowią tereny otwarte (użytki rolne, nieużytki) oraz lasy i tereny zadrzewione. Taki sposób zagospodarowania powoduje, że zagospodarowanie obszaru w rejonie opracowania projektu mpzp w stanie istniejącym nie stanowi znaczącego źródła emisji zanieczyszczeń powietrza, które powodowałyby zagrożenie dla dotrzymania obowiązujących standardów jakości powietrza atmosferycznego. Niemniej, źródła emisji zanieczyszczeń powietrza w granicach projektu mpzp i w jego najbliższym otoczeniu istnieją i stanowią je instalacje grzewcze budynków mieszkalnych i usługowych (emisja powierzchniowa) oraz elementy układu komunikacyjnego (zwłaszcza ul. Morasko i ul. F. Jaśkowiaka), zapewniającego obsługę terenów mieszkaniowych i usługowych (emisja liniowa).

W obrębie wspomnianej powyżej zabudowy funkcjonują instalacje grzewcze, generujące zanieczyszczenia gazowe i pyłowe, obejmujące m.in. tlenki siarki (głównie SO₂), tlenki azotu (NO_x), dwutlenek węgla (CO₂) oraz pyły o zróżnicowanym składzie frakcyjnym (w tym pył PM10). Ruch kołowy powoduje emisję do atmosfery szeregu zanieczyszczeń gazowych, powstających podczas spalania paliw płynnych w silnikach pojazdów, w tym m.in. węglowodorów aromatycznych, dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla oraz substancji pyłowych, powstających w wyniku ścierania nawierzchni jezdni i opon pojazdów.

Analizę jakości powietrza atmosferycznego przeprowadzono na podstawie wykonywanej przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu rocznej oceny jakości powietrza dla poszczególnych stref¹², wyznaczonych w oparciu o ustawę *Prawo ochrony środowiska*. Obszar będący przedmiotem opracowania znajduje się w granicach strefy aglomeracja poznańska.

Wykonana przez WIOŚ roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2016 pod kątem ochrony zdrowia ludzi dotyczyła następujących zanieczyszczeń: dwutlenku azotu (NO₂), dwutlenku siarki (SO₂), tlenku węgla (CO), benzenu (C₆H₆), pyłu PM_{2,5}, pyłu PM₁₀, benzo(a)pirenu B(a)P, arsenu (As), kadmu (Cd), niklu (Ni), ołowiu (Pb), ozonu (O₃). Klasyfikację stężeń poszczególnych zanieczyszczeń na obszarze strefy aglomeracja poznańska (z uwzględnieniem kryterium ochrony zdrowia ludzi) w roku 2016 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Klasyfikacja strefy aglomeracja poznańska w roku 2016 z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

NAZWA STREFY	SYMBOL KLASY STREFY DLA POSZCZEGÓLNYCH SUBSTANCJI											
	NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM _{2,5}	PM ₁₀	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
aglomeracja poznańska	A	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	A

Zródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2016, WIOŚ, Poznań, kwiecień 2017 r., <http://www.poznan.wios.gov.pl>

Stężenia NO₂, SO₂, CO, C₆H₆, pyłu PM_{2,5}, As, Cd, Ni, Pb, O₃, oceniane pod kątem ochrony zdrowia ludzi za 2016 r., nie przekraczały poziomów dopuszczalnych bądź docelowych, w związku z tym aglomeracja poznańska zaliczona została do klasy A.

Ze względu na stwierdzone przekroczenia dopuszczalnego poziomu pyłu PM₁₀ (dla stężeń 24-godzinnych) strefa aglomeracja poznańska w 2016 r. (podobnie jak w latach ubiegłych) zaliczona została do klasy C. Na terenie miasta Poznania nie zanotowano natomiast na żadnym ze stanowisk pomiarowych przekroczeń stężeń średnich rocznych dla pyłu PM₁₀.

W przypadku stężeń benzo(a)pirenu, na wszystkich stanowiskach pomiarowych odnotowano stężenia przekraczające poziom docelowy. Na podstawie wykonanych pomiarów, wszystkie strefy, w tym strefę aglomeracja poznańska, zaliczono do klasy C.

Ze względu na występowanie na terenie Poznania przekroczeń dopuszczalnych poziomów pyłu PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu konieczne było podjęcie działań, których realizacja doprowadziłaby do zmniejszenia emisji wspomnianych zanieczyszczeń do poziomów pozwalających na dotrzymanie obowiązujących standardów jakości powietrza atmosferycznego. Z tego względu, w latach ubiegłych opracowano programy naprawcze, wskazujące cele i działania jakie muszą zostać podjęte w celu przywrócenia standardów jakości powietrza – *Program ochrony powietrza dla strefy – aglomeracja Poznań*¹³, *Aktualizację Programu ochrony powietrza dla strefy: Aglomeracja Poznań (strefa Miasto Poznań) w woj. wielkopolskim*¹⁴ oraz *Program ochrony powietrza w zakresie benzo-alfa-pirenu dla stref Aglomeracja Poznańska, Miasto Leszno, strefy gnieźnieńsko-wrzesińskiej oraz strefy pilsko-złotowskiej w woj. wielkopolskim*¹⁵.

Dokumenty te utraciły swoją moc na skutek wejścia w życie zapisów uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza w zakresie pyłu PM₁₀ oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM₁₀”¹⁶. Program ten określa szereg działań, koniecznych do podjęcia w celu przywrócenia standardów jakości powietrza w zakresie stężeń pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz B(a)P. Wśród nich wskazuje działania naprawcze związane z wprowadzaniem do mpzp odpowiednich zapisów, m.in. zakazu stosowania paliw stałych w obrębie projektowanej zabudowy, stosowania odpowiednich wskaźników powierzchni biologicznie czynnej (towarzyszącej zabudowie), czy też tworzenia publicznych terenów zieleni urządzonej, w tym parków i skwerów.

¹² Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2016, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Poznań, kwiecień 2017

¹³ Rozporządzenie Wojewody Wielkopolskiego Nr 39/07 z dnia 31 grudnia 2007 r.

¹⁴ Uchwała Nr XXIX/561/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r., (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 15.01. 2013 r., poz. 508, akt archiwalny)

¹⁵ Uchwała Nr XXIX/566/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r., (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 15.01. 2013 r., poz. 509, akt archiwalny)

¹⁶ Uchwała Nr XI/316/15 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 października 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2015 r., poz. 6241)

2.10. Klimat akustyczny

Obszar projektu mpzp dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaškowiaka i Glinienko w Poznaniu położony jest w północnej, spokojnej części miasta Poznania, na Morasku.

Ten niewielki obszar jest obecnie w większości zainwestowany jako teren mieszkaniowy, na którym dominuje niska zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, lokalizowana w układzie wolno stojącym lub bliźniaczym. Przy południowej granicy projektu planu (ul. F. Jaškowiaka) zlokalizowany jest jeden niewielki budynek usługowy, w którym prowadzona jest drobna działalność handlowa. Kilka działek jest niezabudowanych i niezagospodarowanych.

Obsługę terenów znajdujących się w granicach projektu mpzp zapewniają ulice bezpośrednio otaczające analizowany obszar: ul. Morasko – od zachodu, ul. F. Jaškowiaka – od południa, ul. Glinienko – od wschodu oraz ul. Knyszyn – od północy. W granicach opracowania położona jest jedynie ul. Drogocin.

Bezpośrednie otoczenie analizowanego obszaru stanowią głównie tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, podobnej do tej położonej w granicach projektu mpzp.

Tereny zabudowy mieszkaniowej w obszarze projektu planu wymagają zapewnienia określonych standardów akustycznych w środowisku, wynikających z przepisów ustawy *Prawo ochrony środowiska*¹⁷ oraz rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku¹⁸ (które znacząco złagodziło wcześniejsze wymagania w tym zakresie¹⁹, obowiązujące do października 2012 r.).

Na podstawie ustawy i obowiązującego rozporządzenia jw., tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zlokalizowane w granicach przedmiotowego opracowania, podlegają ochronie akustycznej w środowisku – na poziomie następujących wartości dopuszczalnych dla hałasu komunikacyjnego (w tym wypadku hałasu samochodowego): w przypadku wskaźników dopuszczalnego maksymalnego równoważnego poziomu hałasu komunikacyjnego, mających zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do jednej doby – $L_{Aeq D/N}^* = 61/56$ dB, odpowiednio w przedziale czasu odniesienia równym 16 godzinom pory dnia oraz 8 godzinom pory nocy, a w przypadku wskaźników dopuszczalnego długookresowego średniego poziomu takiego hałasu, mających zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem, w szczególności do sporządzania map akustycznych oraz programów ochrony środowiska przed hałasem – $L_{DWN}^* = 64$ dB i $L_N^* = 59$ dB, odpowiednio w przedziale czasu odniesienia równym wszystkim dobom w roku (w porze dzieńno-wieczorno-nocnej) oraz wszystkim porom nocy.

W przypadku oddziaływania źródeł hałasu zakwalifikowanych do tzw. pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu (do których zalicza się urządzenia techniczne takie jak: czerpnie i wyrzutnie wentylatorów, agregaty prądowłórcze, stacje redukcyjne gazu itp.), dopuszczalne poziomy dźwięku kształtują się obecnie (na podstawie rozporządzenia jw.) dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – w zależności od kryterium – następująco: $L_{Aeq D/N}^* = 50/40$ dB, odpowiednio w przedziale czasu odniesienia równym 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym oraz przedziale czasu odniesienia równym 1 najmniej korzystnej godzinie nocy, oraz $L_{DWN}^* = 50$ dB i $L_N^* = 40$ dB, odpowiednio w przedziale czasu odniesienia równym wszystkim dobom w roku (w porze dzieńno-wieczorno-nocnej) oraz wszystkim porom nocy.

Dotychczasowe warunki akustyczne w środowisku, oceniane na podstawie dokumentacji *Mapy akustycznej miasta Poznania 2012*²⁰, do której badania akustyczne były prowadzone w latach 2011-12 – jedynie dla ul. Morasko w badanym rejonie, wskazywały, że obszar opracowania projektu planu charakteryzował się bardzo dobrymi warunkami akustycznymi.

Obecnie, na podstawie wyników badań prowadzonych w roku 2017 – dla ul. Morasko oraz ul. F. Jaškowiaka – przedstawionych w dokumentacji *Mapy akustycznej miasta Poznania 2017*²¹, warunki akustyczne w środowisku znacznie pogorszyły się w otoczeniu analizowanego obszaru, nawet do ok. 10 dB, w porównaniu ze stanem sprzed 5-ciu lat.

¹⁷ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2017 r., poz. 519, tekst jednolity, ze zmianami)

¹⁸ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity)

¹⁹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2007 r., Nr 120, poz. 826) – akt archiwalny

²⁰ Uchwała Nr LX/927/VI/2013 Rady Miasta Poznania z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Poznania” (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 21 stycznia 2014 r., poz. 487), w tym *Mapa akustyczna miasta Poznania 2012*, AkustiX, Poznań, listopad 2012

²¹ *Mapa akustyczna miasta Poznania 2017*, AkustiX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2017

Aktualne warunki akustyczne w rejonie opracowania projektu planu ilustruje załącznik nr 3 prognozy, opracowany na podstawie dokumentacji najnowszej *Mapy akustycznej miasta Poznania 2017*²².

Na podstawie dokumentacji aktualnej *Mapy akustycznej miasta Poznania 2017*²³, poziomy hałasu samochodowego wzdłuż południowych granic działek – położonych przy ul. F. Jaśkowiaka, kształtują się na poziomach wartości: ok. $L_{DWN} = 72-73$ dB oraz ok. $L_N = 63-64$ dB, odpowiednio w przedziałach czasu odniesienia równym wszystkim dobom w roku (tj. w porze dziennie-wieczornonocnej) oraz wszystkim porom nocy (tj. w porze nocy). Oznacza to, że dopuszczalne poziomy hałasu dla terenów analizowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej ($L_{DWN}^* = 64$ dB i $L_N^* = 59$ dB) są wzdłuż granic tej zabudowy przekroczone o ok. $\Delta L_{DWN} = 8-9$ dB oraz $\Delta L_N = 4-5$ dB, odpowiednio w porze dziennie-wieczornonocnej oraz porze nocnej. Na linii zabudowy poziomy hałasu są nieco niższe i kształtują się na poziomach wartości: ok. $L_{DWN} = 70-71$ dB oraz ok. $L_N = 60-61$ dB, odpowiednio w porze dziennie-wieczornonocnej i porze nocnej, nadal przekraczając wartości dopuszczalne – o ok. $\Delta L_{DWN} = 6-7$ dB oraz $\Delta L_N = 1-2$ dB. Poziomy dopuszczalne w porze dziennie-wieczornonocnej oraz w porze nocnej osiągają wymagane wartości w odległości ok. 10-15 m w porze dziennie-wieczornonocnej oraz ok. 7-10 m w porze nocnej, od południowej granicy obszaru opracowania, wyznaczonej wzdłuż ul. F. Jaśkowiaka, obejmując pas zabudowy zrealizowanej na tych działkach. W przypadku terenu mieszkaniowo-usługowego, dopuszczalne kryteria ($L_{DWN}^* = 68$ dB i $L_N^* = 59$ dB) osiągane są w odległości ok. 10 m od południowej granicy działek, czyli jak w porze nocnej.

Tak wysokie poziomy hałasu na zewnątrz budynków mieszkalnych, przeznaczonych na stały pobyt ludzi, mogą oznaczać, że w pomieszczeniach zamkniętych w tych budynkach mogą nie być zapewnione wymagane standardy akustyczne dla wewnątrz pomieszczeń, stosowane w akustyce budowlanej pomieszczeń zamkniętych, jeśli nie zastosowano w tych budynkach przegród zewnętrznych – w tym okien – o wysokich parametrach izolacyjności akustycznej.

Wzdłuż zachodnich granic działek – położonych przy ul. Morasko, poziomy hałasu kształtują się w zależności od odległości od skrzyżowania z ul. F. Jaśkowiaka, bo badania hałasu samochodowego objęły tym razem tylko odcinek ul. Morasko poniżej tego skrzyżowania. Stąd, jedynie działka narożna znajduje się w zasięgu oddziaływania hałasu z obu tych ulic.

Można przypuszczać jednak, że odcinek ul. Morasko powyżej skrzyżowania z ul. F. Jaśkowiaka nie będzie już tak hałaśliwy jak odcinek poniżej, i hałas samochodowy nie będzie przekraczał wzdłuż niego dopuszczalnych standardów akustycznych w środowisku. W poprzedniej *Mapie akustycznej miasta Poznania 2012*²⁴, warunki akustyczne wzdłuż tego odcinka ulicy kształtowały się na poziomie znacznie niższym (o ok. 10 dB) od wartości dopuszczalnych.

Na podstawie dokumentacji aktualnej *Mapy akustycznej miasta Poznania 2017*²⁵, na obszar opracowania nie oddziałują obecnie inne źródła hałasu komunikacyjnego, tj. hałasu lotniczego z lotniska Poznań – Ławica oraz lotniska wojskowego w Poznaniu – Krzesinach, hałasu kolejowego od najbliższej położonej linii na Piłę (po stronie zachodniej) oraz tzw. Północnej Obwodowej Linii Kolejowej Zieliniec – Kiekrz (po stronie południowej), a także hałasu tramwajowego.

Nie jest również znane i udokumentowane oddziaływanie na przedmiotowy obszar hałasu przemysłowego oraz oddziaływanie tzw. pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu.

Podsumowując należy stwierdzić, że obecne warunki akustyczne w środowisku – w granicach przedmiotowego obszaru – nie są niekorzystne wzdłuż południowej i częściowo południowo-zachodniej granicy projektu planu.

2.11. Jakość wód

Jakość wód powierzchniowych

Jak wcześniej wspomniano, obszar projektu mpzp dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko w Poznaniu położony jest w obrębie zlewni jednolitej części wód powierzchniowych – JCWP Dopływ z Łysego Młyna (kod (PLRW6000171859)). Natomiast w graniach analizowanego obszaru nie znajdują się żadne cieki i zbiorniki wodne.

²² *Mapa akustyczna jw.*

²³ *Mapa akustyczna jw.*

²⁴ *Mapa akustyczna miasta Poznania 2012 (Część I), AkustiX, Poznań, listopad 2012*

²⁵ *Mapa akustyczna miasta Poznania 2017, AkustiX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2017*

Zgodnie z ustaleniami *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry*²⁶, JCWP Dopływ z Łysego Młyna stanowi naturalną część wód, dla której celem środowiskowym jest osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego i dobrego stanu chemicznego. Zgodnie z *Planem*, aktualny stan JCWP jest dobry i nie jest ona zagrożona nieosiągnięciem wyznaczonych celów środowiskowych.

Badania jakości wód powierzchniowych prowadzone w ramach państwowego monitoringu środowiska²⁷ nie obejmowały jak dotąd wód JCWP Dopływ z Łysego Młyna.

Jakość wód podziemnych

Analizy jakości wód podziemnych na potrzeby niniejszego opracowania dokonano w oparciu o ocenę jakości wód podziemnych prowadzoną dla jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) przez Państwowy Instytut Geologiczny. Do niedawna obszar miasta Poznania położony był w granicach JCWPd nr 62, jednak zgodnie z nowym podziałem JCWPd na 172 części, miasto Poznań zlokalizowane jest w granicach JCWPd nr 60 (PLGW60006). Według *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* celem środowiskowym dla JCWPd nr 60 jest osiągnięcie dobrego stanu chemicznego oraz dobrego stanu ilościowego. Wody te nie są zagrożone nieosiągnięciem ww. celu. Stan chemiczny oraz stan ilościowy wód JCWPd nr 60 oceniany w roku 2016 oceniony został jako dobry.

Z uwagi na brak lokalizacji punktów pomiarowo-kontrolnych na obszarze miasta Poznania, dla oceny jakości wód podziemnych JCWPd nr 60 przyjęto dane zebrane dla punktów pomiarowych zlokalizowanych w granicach powiatu poznańskiego²⁸. W 2016 r. jakość wód na terenie powiatu poznańskiego badana była w 18 punktach. Wody najlepszej jakości, zaliczane do klasy II, stwierdzono w punktach pomiarowo-kontrolnych w 8 miejscowościach: Czachurki (nr 1), Borówiec (nr 5), Biskupice (nr 1258), Dakowy Suche (nr 1282), Góra (nr 2557), Kamionki (nr 2563), Gruszczyn (nr 2564) i Głębozec (nr 2566). Najgorsza jakość wód podziemnych (V klasa) stwierdzona została w punkcie nr 1224, zlokalizowanym na terenie Borówca.

2.12. Dziedzictwo kulturowe

Na terenie objętym projektem mpzp dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko w Poznaniu nie występują obiekty zabytkowe, dobra kultury oraz udokumentowane stanowiska archeologiczne i warstwy kulturowe w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*.

3. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

Na obszarze objętym projektem mpzp dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko w Poznaniu nie występują cenne zasoby przyrodnicze, objęte powierzchniowymi formami ochrony przyrody, ustanowionymi na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*.

Natomiast obszary charakteryzujące się znacznymi walorami przyrodniczymi, objęte formami ochrony przyrody, występują w stosunkowo niedalekim sąsiedztwie. Do obszarów takich należy rezerwat przyrody „*Meteoryt Morasko*”, zlokalizowany w odległości ok. 520 m od zachodniej granicy obszaru objętego projektem planu (w odległości ok. 240 m zlokalizowana jest otulina rezerwatu) oraz zlokalizowane w odległości ok. 370 m od północnej granicy obszaru opracowania – obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „*Biedrusko*” (PLH300001) i Obszar Chronionego Krajobrazu Biedrusko.

Rezerwat przyrody „*Meteoryt Morasko*” został powołany Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 24.05.1976 r. *w sprawie uznania za rezerwat przyrody*²⁹. Celem powołania rezerwatu było zapewnienie ochrony zespołu siedmiu kraterów meteorytowych (unikatowego na skalę europejską), a także fragmentu lasu grądowego oraz szaty roślinnej i walorów geologicznych szczytowej partii Góry Morasko. Na mocy Zarządzenia Nr 5/09 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska *w sprawie rezerwatu przyrody „Meteoryt Morasko”*³⁰, w celu zabezpieczenia walorów przyrodniczych rezerwatu, została wyznaczona dla niego otulina o powierzchni 101,66 ha, co

²⁶ Dz. U. z 2016, poz. 1967

²⁷ www.poznan.wios.gov.pl

²⁸ Ocena jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych sieci krajowej w ramach monitoringu diagnostycznego stanu chemicznego wód podziemnych w roku 2016 (wg. badań PIG), www.poznan.wios.gov.pl

²⁹ M.P. z 1976 r., Nr 24, poz. 108

³⁰ Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2009 r., Nr 150, poz. 2514

zwiększa teren podlegający ochronie przed nowym zainwestowaniem, zwłaszcza rozwojem nowej zabudowy.

Ustanowiony przez Wojewodę Wielkopolskiego plan ochrony dla wspomnianego obszaru³¹ wprowadził ustalenia dotyczące m.in. miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, mające na celu wyeliminowanie lub ograniczenie powstawania zewnętrznych zagrożeń dla rezerwatu. W planie tym wymaga się, aby w pasie 200 m od granicy rezerwatu nie zmieniać kategorii użytkowania gruntu (z wyjątkiem zmiany na las), nie wprowadzać zabudowy oraz obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej oraz prowadzić gospodarkę rolną i leśną w sposób nie zagrażający istnieniu rezerwatu. Biorąc pod uwagę odległość obszaru projektu planu od rezerwatu i jego otuliny (240 m od otuliny i 520 m od rezerwatu) nie przewiduje się, żeby ustalenia mpzp ingerowały w zapisy planu ochrony, a ich realizacja spowodowała negatywne oddziaływania na obszar chroniony.

Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Biedrusko” obejmuje tereny o unikatowej w skali regionu charakterystyce, wynikającej przede wszystkim z długotrwałej izolacji tych terenów od różnorodnych form działalności ludzkiej. Na obszarze tym stwierdzono występowanie 16 typów siedlisk przyrodniczych wskazanych w Załączniku I dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz 9 gatunków zwierząt figurujących w Załączniku II wspomnianej dyrektywy. Ze względu na nagromadzenie stanowisk roślin chronionych i zagrożonych w skali regionu i całego kraju, a także udział ważnych siedlisk, obszar ten posiada niezwykle wysoką rangę pod względem jego znaczenia dla ochrony bioróżnorodności. Wśród zagrożeń dla obszaru „Biedrusko” wymienia się przede wszystkim rozwój aglomeracji miejskiej Poznania (w kierunku północnym) oraz dalszy rozwój osadnictwa rezydencjonalnego w rejonie Biedruska i Radojewa. Jako potencjalne zagrożenie wymienia się również wystąpienie poważnej awarii w obrębie składowiska odpadów komunalnych miasta Poznania. Biorąc pod uwagę powyższe zagrożenia dla obszaru chronionego oraz zakres projektowanych zmian w zagospodarowaniu przestrzennym analizowanych w prognozie terenów nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań i zagrożeń dla obszaru OZW „Biedrusko”.

Obszar OZW „Biedrusko” częściowo pokrywa się również z Obszarem Chronionego Krajobrazu w obrębie Biedruska³². W obrębie wspomnianego Obszaru Chronionego Krajobrazu, obejmującego tereny o pofałdowanym, morenowym krajobrazie, z okresowo występującymi rowami, niewielkimi jeziorami i starorzeczami, ochronie podlegają suche wrzosowiska, murawy kserotermiczne i napiaskowe, łąki trzęślicowe i kośne, ziołorośla, torfowiska przejściowe oraz trzęsawiska i młaki. Również w przypadku tej formy ochrony nie przewiduje się wystąpienia negatywnych oddziaływań dla przedmiotu ochrony na skutek realizacji ustaleń mpzp dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko w Poznaniu.

Na obszarze projektu mpzp mogą natomiast pojawiać się gatunki zwierząt objęte ochroną gatunkową na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska *w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt*, o których była mowa w rozdziale 2.7 prognozy. Dotyczyć to może głównie ptaków, nietoperzy lub płazów, zamieszkujących zbiorniki wodne położone na północ i zachód od obszaru projektu mpzp, które okresowo mogą przemieszczać się w rejon analizowanego obszaru. W związku z powyższym, w trakcie realizacji wszelkich inwestycji, również tych stanowiących realizację ustaleń planu miejscowego, należy respektować zakazy i ograniczenia, ustanowione w przepisach odrębnych w stosunku do chronionych gatunków zwierząt, w tym w ustawie *o ochronie przyrody* i rozporządzeniu *w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt*. Dotyczą one m.in. zakazu niszczenia siedlisk i ostoi chronionych gatunków zwierząt, zabijania i okaleczania chronionych gatunków zwierząt, niszczenia ich gniazd, płoszenia i niepokojenia chronionych gatunków zwierząt.

Na omawianym obszarze nie występują pozostałe obszary chronione, podlegające ochronie na podstawie innych przepisów prawa, np. lasy, obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych, strefy ochronne ujęć wody, obszary ciche w aglomeracji. Omawiany obszar nie jest również zlokalizowany w zasięgu obszarów ograniczonego użytkowania lub obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi.

W południowej części obszaru projektu planu – na terenach działek położonych bezpośrednio wzdłuż ul. F. Jaśkowiaka, występuje zagrożenie ponadnormatywnym hałasem samochodowym z tej ulicy oraz częściowo z ul. Morasko.

³¹ rozporządzenie Nr 3/07 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 10 stycznia 2007 r. *w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Meteoryt Morasko”* (Dz. Urz. Z 2007 r. Nr 4, poz. 61)

³² Uchwała Nr XXV/138/95 Rady Gminy Suchy Las z dnia 7 sierpnia 1995 r. (Dz. Urz. z 1995 r. Nr 12/95, poz. 80), Uchwała Nr LI/491/01 Rady Gminy Suchy Las z dnia 13 grudnia 2001 r. *w sprawie zmiany uchwał nr XXV/138/95 Rady Gminy Suchy Las z dnia 7 sierpnia 1995 r. i Nr XLVI/243/97 Rady Gminy Suchy Las z dnia 22 stycznia 1997 r. o utworzeniu Obszaru Chronionego Krajobrazu Biedrusko* (Dz. Urz. z 2001 r. Nr 162, poz. 4496)

4. INFORMACJA O GŁÓWNYCH CELACH I ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU

4.1. Cel opracowania projektu planu

Stosownie do zapisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, głównym celem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko w Poznaniu jest ustalenie przeznaczenia terenów oraz określenie sposobów ich zagospodarowania i użytkowania.

Jak wskazano w rozdziale 1.1 prognozy, na przedmiotowym obszarze obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru „Morasko-Radojewo-Umultowo” Morasko Centrum w Poznaniu³³. W obowiązującym planie analizowany w prognozie obszar położony jest w granicach terenu przeznaczonego pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną **5MN** oraz terenów komunikacyjnych – drogi wewnętrznej **6KDW** i niewielkiego fragmentu drogi publicznej klasy lokalnej **KD-L**.

Z wnioskiem o zmianę ww. planu miejscowego dla działek nr: 124/11, 124/9 i 123/7, ark. 14, obręb Morasko wystąpiła osoba fizyczna. Wniosek dotyczył zmiany ustaleń mpzp w zakresie przeznaczenia przedmiotowych działek z terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na teren zabudowy mieszkaniowo-usługowej (usługi nieuciążliwe wzdłuż ulicy F. Jaśkowiaka) oraz zmiany ustaleń obowiązującego planu dla działki nr 123/7, ark. 14, obręb Morasko w zakresie minimalnej szerokości frontu działki.

Zmianą mpzp objęty został cały teren **5MN** wraz z drogą wewnętrzną **6KDW** w celu określenia szerszego kontekstu dla spójnych rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych. Sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pozwoli określić nowe rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne, parametry i wskaźniki dla projektowanych obiektów oraz wskaże rozwiązania układu komunikacyjnego dla obsługi przedmiotowego terenu.

4.2. Ustalenia projektu planu

Projekt planu dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko w Poznaniu składa się z części tekstowej, sporządzonej w formie projektu uchwały Rady Miasta Poznania oraz z części graficznej – rysunku projektu planu, sporządzonego w skali 1:1000.

W północnej części analizowanego obszaru – pomiędzy ul. Knyszyn (położonej poza mpzp) a ul. Drogocin – wyznaczono teren przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną (**MN**), natomiast poniżej – pomiędzy ul. Drogocin a ul. F. Jaśkowiaka – wyznaczono teren przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną lub zabudowę usługową (**MN/U**). Dla ul. Drogocin wskazano teren drogi wewnętrznej (**KDWxs**). Projekt mpzp obejmuje również niewielkie fragmenty dróg publicznych – ul. F. Jaśkowiaka (**KD-L**) i ul. Glinienko (**1KD-D** i **2KD-D**).

Dla terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **MN** ustalono lokalizację na działce budowlanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w układzie wolno stojącym lub bliźniaczym. Dopuszczono również lokalizację budynku garażowego dobudowanego do budynku mieszkalnego oraz lokalizację jednego wolno stojącego budynku garażowego lub gospodarczego lub garażowo-gospodarczego. Projekt ustala lokalizację zabudowy niskiej, o maksymalnej wysokości dla zabudowy mieszkaniowej 10 m (nie więcej niż dwie kondygnacje) i maksymalnej wysokości dla budynków garażowych lub gospodarczych lub garażowo-gospodarczych 5 m. Maksymalna powierzchnia zabudowy została ustalona na poziomie 25% dla zabudowy wolno stojącej i 35% dla zabudowy bliźniaczej, natomiast minimalna powierzchnia biologicznie czynna na poziomie 35% dla zabudowy wolno stojącej i 25% dla zabudowy bliźniaczej.

Dla terenu zabudowy mieszkaniowej lub zabudowy usługowej **MN/U** ustalono lokalizację na działce budowlanej jednego budynku mieszkalnego jednorodzinnego albo usługowego albo mieszkalno-usługowego, usytuowanego jako wolno stojący lub w zabudowie bliźniaczej, przy czym w budynku mieszkalno-usługowym dopuszcza się usytuowanie jednego lokalu mieszkalnego i jednego lokalu użytkowego o funkcji usługowej. Dopuszczono również lokalizację budynku garażowego dobudowanego do budynku mieszkalnego jednorodzinnego albo usługowego albo mieszkalno-usługowego oraz lokalizację jednego wolno stojącego budynku garażowego lub gospodarczego lub garażowo-gospodarczego. Podobnie jak w przypadku terenu **MN**, projekt ustala na terenie **MN/U** lokalizację zabudowy niskiej, o maksymalnej wysokości dla zabudowy mieszkaniowej 10 m (nie więcej niż dwie kondygnacje) i maksymalnej wysokości dla budynków garażowych lub gospodarczych lub

³³ zatwierdzony uchwałą nr L/762/VI/2013 Rady Miasta Poznania z dnia 21 maja 2013 r.

garażowo-gospodarczych 5 m. Maksymalna powierzchnia zabudowy została ustalona na poziomie 35% powierzchni działki budowlanej, a w przypadku zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej wolno stojącej nie więcej niż 25% powierzchni działki budowlanej. Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej ustalono na poziomie 25% powierzchni działki budowlanej, a w przypadku zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej wolno stojącej na poziomie 35%.

Dla terenu drogi wewnętrznej **KDWxs** (ul. Drogocin) ustalono lokalizację pieszo-jezdni o szerokości nie mniejszej niż 5 m z dopuszczeniem zamiany na jezdnię o szerokości nie mniejszej niż 3,5 i co najmniej jednostronny chodnik o szerokości nie mniejszej niż 1,5 m. Na końcu drogi wyznaczono plac do zawracania o promieniu nie mniejszym niż 6 m.

Dla niewielkich fragmentów dróg publicznych klasy lokalnej **KD-L** i klasy dojazdowej **1KD-D** i **2KD-D** ustalono lokalizację elementów pasa drogowego lub ich fragmentów w nawiązaniu do zagospodarowania drogi położonej poza granicami planu.

W zakresie zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego ustalono lokalizację zabudowy zgodnie z obowiązującymi oraz maksymalnymi nieprzekraczalnymi liniami zabudowy, wyznaczonymi na rysunku planu, z dopuszczeniem przekroczenia tych linii, ale tylko w ściśle określonych przypadkach, szczegółowo opisanych w ustaleniach mpzp. Ustalono zakaz lokalizacji: tymczasowych obiektów budowlanych, nowych napowietrznych sieci infrastruktury technicznej, ogrodzeń pełnych i ogrodzeń z betonowych elementów prefabrykowanych oraz urządzeń reklamowych. Dopuszczono natomiast lokalizację: obiektów małej architektury, dojazdów i dojazdów, urządzeń budowlanych, sieci i obiektów infrastruktury technicznej (z wyjątkiem napowietrznych), ogrodzeń ażurowych, o wysokości nie większej niż 1,8 m (z wyjątkiem ogrodzeń z betonowych elementów prefabrykowanych), ogrodzeń na terenie drogi publicznej, służących zapewnieniu bezpieczeństwa, wykonanych jako ażurowe, o wysokości dostosowanej do wymagań wynikających z potrzeb zapewnienia bezpieczeństwa, tablic informacyjnych, szyldów na elewacjach budynków (z wyłączeniem ekranów plazmowych lub w formie LED).

W zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego ustalono:

- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem przedsięwzięć dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej;
- ochronę istniejących drzew, a w przypadku kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową, wymóg ich przesadzenia lub wprowadzenia nowych nasadzeń na terenie;
- zagospodarowanie zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia;
- nakaz zapewnienia dostępu do wód powierzchniowych na potrzeby wykonywania robót konserwacyjnych i hydrotechnicznych;
- odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem zagospodarowania na terenie;
- dopuszczenie lokalizacji kondygnacji podziemnych;
- dopuszczenie stosowania indywidualnych systemów grzewczych, przy czym zakazuje się stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe;
- w zakresie kształtowania komfortu akustycznego zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku:
 - dla terenu **MN** – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
 - dla terenu **MN/U** jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych, a w przypadku lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
 - w przypadku lokalizacji na terenie **MN/U** zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, domów opieki społecznej oraz szpitali, zapewnienie w granicach działki budowlanej, na której zlokalizowany będzie taki obiekt lub zabudowa, dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku odpowiednio jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, terenów domów opieki społecznej lub terenów szpitali w miastach;
- na granicach terenów o różnych standardach akustycznych w środowisku, jak dla terenów o wyższych wymaganiach akustycznych,
- dopuszczenie stosowania zasad akustyki budowlanej w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi.

W zakresie wymagań wynikających z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych, ustalono nadanie spójnego charakteru obiektom małej architektury, oświetleniu oraz nawierzchniom, w granicach terenów dróg.

W zakresie szczególnych warunków zagospodarowania oraz ograniczeń w ich użytkowaniu ustalono uwzględnienie wymagań i ograniczeń wynikających z przebiegu istniejących i projektowanych sieci infrastruktury.

W zakresie zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej ustalono: powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, dopuszczenie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej oraz sieci teletransmisyjnej, systemu monitoringu wizyjnego oraz systemu służb ratowniczych i bezpieczeństwa publicznego.

4.3. Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami

Stosownie do art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* ustalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych. Zgodnie z art. 15 tej ustawy „... prezydent miasta sporządza projekt planu miejscowego, zawierający część tekstową i graficzną, zgodnie z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego ...”. W myśl art. 20 ust. 1 ww. ustawy, plan miejscowy uchwała rada gminy, po stwierdzeniu, że nie narusza on ustaleń studium. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy sporządza się w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania³⁴ działki objęte projektem mpzp dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko w Poznaniu znajdują się w granicach terenu wskazanego pod zabudowę, oznaczonego symbolem **MN** – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, dla którego ustala się:

- wiodący kierunek przeznaczenia: zabudowę mieszkaniową jednorodziną w formie: wolno stojącej, bliźniaczej lub szeregowej,
- uzupełniający kierunek przeznaczenia: zabudowę usługową towarzyszącą zabudowie mieszkaniowej, zieleń (np.: parki, skwery), tereny sportu i rekreacji, tereny komunikacji i infrastruktury technicznej.

Należy zatem uznać, że rozwiązania funkcjonalne, zaproponowane w analizowanym projekcie mpzp są zgodne z zapisami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania.

4.4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu

Jak już wcześniej wskazano, obecnie na omawianym obszarze obowiązuje mpzp obszaru „Morasko-Radojewo-Umultowo” Morasko Centrum w Poznaniu, obejmujący większy obszar, ograniczony ulicami: F. Jaśkowiaka, Morasko, Glinienko i Okolewo oraz ul. Poligonową i niewielki teren położony na zachód od ul. Poligonowej. W związku z tym, w przypadku odstąpienia od uchwalenia i realizacji ustaleń mpzp dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko zasady kształtowania sposobu postępowania w sprawach przeznaczania omawianych terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zabudowy i zagospodarowania będą określone w obowiązującym planie miejscowym i w oparciu o te zasady będą realizowane przyszłe inwestycje, wpływające na przekształcenia środowiska analizowanego obszaru.

Należy w tym miejscu podkreślić, że obszar objęty projektem mpzp, mimo swego położenia w otoczeniu otwartych terenów Moraska oraz kilku cennych przyrodniczo obszarów objętych formami ochrony przyrody, jest terenem zurbanizowanym, na którym wszystkie komponenty środowiska przyrodniczego zostały antropogenicznie przekształcone. Obecnie jest on terenem w znacznej części docelowo zainwestowanym zabudową mieszkaniową. Dlatego, nowe inwestycje budowlane, niezależnie od tego, czy będą prowadzone w oparciu o ustalenia obecnie obowiązującego planu miejscowego, czy też w oparciu o ustalenia nowego planu, nie będą powodować utraty szczególnie cennych wartości przyrodniczych.

³⁴ uchwała Nr LXXII/1137/2014 z dnia 23 września 2014 r.

Ustalenia zarówno obowiązującego planu, jak również i analizowanego projektu planu umożliwiają uzupełnienie zabudowy na jeszcze niezabudowanych działkach budowlanych, różnią się tylko w niewielkim zakresie, a główna różnica dotyczy dopuszczenia w nowym projekcie planu lokalizacji na jednym z terenów, oprócz zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, również zabudowy usługowej.

Nie prognozuje się znaczących zmian jakości i stanu środowiska przyrodniczego, wynikających ze zmian dotychczasowych form zagospodarowania analizowanych terenów. Przewiduje się bowiem, że obszar ten, niezależnie od tego, czy projektowany plan miejscowy zostanie zrealizowany czy nie, nadal będzie pełnił typowe funkcje, związane z funkcjonowaniem terenów mieszkaniowych oraz terenów komunikacyjnych, a środowisko przyrodnicze analizowanego obszaru nadal będzie poddawane działaniu wielu procesów, zarówno naturalnych, jak i antropogenicznych.

Dalsze funkcjonowanie terenów zabudowanych i komunikacyjnych powodować będzie powstawanie emisji substancji do powietrza. Podobnie jak obecnie, będzie to spowodowane głównie ruchem samochodowym, odbywającym się na ulicach otaczających obszar opracowania projektu mpzp (ul. Morasko i ul. F. Jaśkowiaka) oraz funkcjonowaniem instalacji grzewczych w istniejącej zabudowie. Ruch komunikacyjny nadal powodować będzie emisję hałasu. Skala powyższych negatywnych zjawisk zależy będzie od zastosowania działań redukujących skażenie środowiska, w tym stosowania w budynkach niskoemisyjnych źródeł ciepła i stosowania rozwiązań redukujących skażenie środowiska hałasem.

Wysoce prawdopodobne są również dalsze przekształcenia w obrębie powierzchni ziemi. Dalsze funkcjonowanie terenów zurbanizowanych powodować będzie konieczność prowadzenia prac modernizacyjnych, remontowych czy też rozbudowy podziemnych sieci infrastruktury technicznej oraz infrastruktury komunikacyjnej, co powodować będzie dalsze przeobrażenia warunków gruntowych.

Istniejąca zieleń urządzona towarzysząca zabudowie mieszkaniowej, z uwagi na genezę i pełnione funkcje, nadal będzie całkowicie kształtowana i kontrolowana przez człowieka (podlegać będzie regularnym zabiegom pielęgnacyjnym). Natomiast w przypadku odstąpienia od podejmowania jakichkolwiek działań inwestycyjnych w granicach projektu planu zieleń rozwijająca się na działkach obecnie niezagospodarowanych, bez trwałego zainwestowania, podlegać będzie najprawdopodobniej dalszemu spontanicznemu rozwojowi.

Podsumowując, zaniechanie realizacji nowego mpzp dla analizowanego obszaru nie wpłynie znacząco na zmianę stanu środowiska. Środowisko nadal podlegać będzie przemianom zarówno naturalnym i antropogenicznym. Z uwagi na obecne zagospodarowanie analizowanego obszaru, nie przewiduje się istotnych zmian stanu środowiska wynikających ze zmian form zagospodarowania analizowanego obszaru.

5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBŁU MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM, LOKALNYM

Akcesja Polski do Unii Europejskiej nałożyła na Polskę nowe obowiązki, wynikające z konieczności dostosowania prawa polskiego do regulacji unijnych. Ochrona środowiska wraz z Traktatem z Maastricht (1991) włączona została przez Wspólnoty Europejskie do spisu ich stałych zadań, dla których określono cele działań zapobiegawczych i regulujących. Obecnie prawo Unii Europejskiej regulujące ochronę środowiska liczy sobie kilkaset aktów prawnych, obejmujących dyrektywy, rozporządzenia, decyzje i zalecenia.

Do priorytetów Unii Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska zaliczyć należy m.in. przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochronę różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie, a także lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych. Do dokumentów rangi wspólnotowej, formułujących cele ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia omawianego w prognozie projektu mpzp, zaliczyć można m.in. Dyrektywę Rady z dnia 27 września 1996 r. *w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza* (96/62/WE). Ogólnym celem tej dyrektywy jest zdefiniowanie podstawowych zasad wspólnej strategii poświęconej m.in. utrzymaniu jakości powietrza tam, gdzie jest ona dobra, oraz jej poprawie w pozostałych przypadkach. Cel ten jest szczególnie istotny w kontekście obowiązywania dla Poznania programów ochrony powietrza w zakresie pyłu PM10 i benzo-alfa-pirenu. Jest realizowany w projekcie planu poprzez ustalenia w zakresie ochrony środowiska – ustalenie dopuszczenia stosowania indywidualnych systemów grzewczych, przy czym zakazuje się stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe oraz ustalenie ochrony istniejących drzew, zagospodarowanie zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia.

Na szczeblu lokalnym cele ochrony środowiska istotne dla projektu mpzp określone zostały w „Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Poznania na lata 2017-2020, z perspektywą do 2024 roku”³⁵. Dokument ten określa zadania w zakresie ochrony środowiska dla Poznania dla okresu czteroletniego (lata 2017-2020) oraz wskazuje główne wyzwania dla miasta w zakresie ochrony środowiska do roku 2024. Wskazuje cele strategiczne (długoterminowe) oraz kierunki działań w procesie długofalowym, które mają przyczynić się do osiągnięcia zaplanowanej wizji Miasta. Cele strategiczne obejmują 12 różnych zagadnień i odnoszą się zarówno do zachowania dobrego stanu oraz poprawy jakości poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, jak i zmniejszenia pewnych niekorzystnych oddziaływań oraz zagadnień na pograniczu ochrony środowiska i innych dziedzin (m.in. społecznych i gospodarczych). Kierunki działań wytyczone na lata 2017-2020 stanowią z kolei uszczegółowienie celów strategicznych.

Część z celów znajduje swoje odzwierciedlenie w zapisach omawianego w prognozie projektu mpzp dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko. Są to cele dotyczące:

- osiągnięcia dobrej jakości powietrza i jakości życia mieszkańców (dążenie do osiągnięcia dopuszczalnych i docelowych poziomów zanieczyszczeń powietrza) – cel realizowany w projekcie planu poprzez zapisy ustalające: dopuszczenie stosowania indywidualnych systemów grzewczych, przy czym zakazuje się stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe, ochronę istniejących drzew, a w przypadku kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową, wymóg ich przesadzenia lub wprowadzenia nowych nasadzeń na terenie, zagospodarowanie zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia, zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem przedsięwzięć dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej;
- racjonalnego korzystania z zasobów wodnych, ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody – cel realizowany w projekcie planu poprzez zapisy ustalające: odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem zagospodarowania na terenie, ustalenie na wszystkich terenach wymogu zachowania minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej oraz nakazu zagospodarowanie zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia;
- osiągnięcia dobrego stanu klimatu akustycznego, bez przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu – cel realizowany w projekcie planu poprzez zapisy ustalające: zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku: dla terenu **MN** – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, dla terenu **MN/U** jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych, a w przypadku lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, natomiast w przypadku lokalizacji na terenie **MN/U** zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, domów opieki społecznej oraz szpitali, zapewnienie w granicach działki budowlanej, na której zlokalizowany będzie taki obiekt lub zabudowa, dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku odpowiednio jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, terenów domów opieki społecznej lub terenów szpitali w miastach; ponadto, zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku na granicach terenów o różnych standardach akustycznych w środowisku, jak dla terenów o wyższych wymaganiach akustycznych; jak również dopuszczenie stosowania zasad akustyki budowlanej w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi.

Dokumentem o charakterze strategicznym, przenoszącym założenia i cele zawarte w tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej³⁶, jest *Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry*³⁷. Plan ten jest narzędziem planistycznym, stanowiącym podstawę przy podejmowaniu decyzji wpływających na stan zasobów wodnych oraz zasady gospodarowania wodami w przyszłości. W planie tym ustalono cele środowiskowe dla wód (jednolitych części wód – JCW) oraz odstępstwa od osiągnięcia tych celów. Przy ich ustalaniu brano pod uwagę aktualny stan danej JCW w związku z wymaganym, zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną, warunkiem niepogarszania ich stanu. Dla JCW będących obecnie w bardzo dobrym stanie/potencjale ekologicznym, celem środowiskowym będzie

³⁵ uchwała Nr LIV/978/VII/2017 Rady Miasta Poznania z dnia 26 września 2017 r.

³⁶ Dyrektywa 2000/60/WE Parlamenty Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. Urz. WE L 327 z 22 grudnia 2000 r.)

³⁷ Dz. U. z 2016, poz. 1967

utrzymanie tego stanu/potencjału. Ze względu na istotne różnice między naturalnymi oraz silnie zmienionymi i sztucznymi częściami wód, zróżnicowano cele środowiskowe wymagane do osiągnięcia dla poszczególnych rodzajów wód. W przypadku naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, a w przypadku wód silnie zmienionych i sztucznych – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. W obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu lub potencjału wymagane jest jednocześnie utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

W kontekście analizowanego projektu mpzp istotne jest uwzględnienie celów środowiskowych wyznaczonych dla JCWP Dopływ z Łysego Młyna (kod (PLRW6000171859). Zgodnie z ustaleniami *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry*, Dopływ z Łysego Młyna stanowi naturalną część wód, dla którego celem środowiskowym jest osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego i dobrego stanu chemicznego. Zgodnie z *Planem*, aktualny stan JCWP jest dobry i nie jest ona zagrożona nieosiągnięciem wyznaczonych celów środowiskowych. Analizując wpływ realizacji ustaleń projektu mpzp dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko w Poznaniu na osiągnięcie celu środowiskowego dla wspomnianej JCWP nie przewiduje się wystąpienia negatywnego oddziaływania w tym zakresie. Należy natomiast podkreślić, że do projektu mpzp wprowadzono zapisy, których docelowa realizacja sprzyjać będzie osiągnięciu wskazanego dla analizowanej JCWP celu środowiskowego. Wśród nich wymienić należy przede wszystkim ustalenie:

- określenia sposobu zagospodarowania wód opadowych i roztopowych dla terenów, w tym ustalenie odprowadzania ich do sieci kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem zagospodarowania wód na terenach,
- nakazu zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia, a także ustalenia ochrony istniejących drzew – działania sprzyjające zachowaniu zdolności retencyjnej terenów oraz ograniczeniu odpływu wód opadowych i roztopowych,
- powiązania sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym, zapewnienia dostępu do sieci oraz dopuszczenia robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej.

Analizując opisane powyżej cele ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, określone na szczeblu wspólnotowym, krajowym i lokalnym, należy uznać, że poprzez wprowadzenie odpowiednich zapisów projektu mpzp zostały one uwzględnione w projekcie planu w sposób właściwy.

6. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO

6.1. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Projekt planu obejmuje głównie tereny trwale zainwestowane zabudową mieszkaniową jednorodziną, z istniejącym systemem dróg oraz podziemną infrastrukturą techniczną. Powierzchnia ziemi, w tym mikrorzeźba tego obszaru, zostały zatem trwale przekształcone na skutek realizacji prac ziemnych związanych z obecną urbanizacją terenów. Znacząca część analizowanego obszaru jest już docelowo zainwestowana, a projekt mpzp dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko w Poznaniu zachowuje w dużym stopniu obecny sposób zagospodarowania tych terenów.

W związku z powyższym, nie przewiduje się znaczących przekształceń powierzchni ziemi w obrębie całego analizowanego obszaru, a jedynie w przypadku kilku działek budowlanych obecnie jeszcze niezabudowanych, położonych zarówno przy ul. Knyszyn, ul. Drogocin, ul. Glinienko, jak i ul. F. Jaśkowiaka. Na terenie **MN** projekt planu ustala lokalizację wyłącznie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, natomiast na terenie **MN/U** zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej. W kontekście oceny oddziaływań realizacji zapisów mpzp na podłoże istotne jest również dopuszczenie w projekcie planu lokalizacji kondygnacji podziemnych, prowadzenia robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej.

Realizacja nowej zabudowy spowoduje zarówno trwałe, jak i krótkoterminowe przeobrażenia powierzchni ziemi. W trakcie prowadzenia prac budowlanych jest ona adaptowana do założeń poszczególnych projektów inwestycyjnych, czego efektem jest przede wszystkim przeprowadzenie niezbędnych niwelacji terenu i usunięcie naturalnych obniżek i wyniesień terenu. Jak już wyżej wspomniano, w przypadku analizowanego obszaru, z uwagi na jego obecne antropogeniczne przekształcenie, nie przewiduje się znaczących oddziaływań w tym zakresie.

W miejscach lokalizacji nowej zabudowy dojdzie do naruszenia wierzchnich warstw geologicznych, a także przemieszania gruntów w wyniku prowadzenia prac fundamentowych i realizacji podziemnej infrastruktury. Większe oddziaływania w tym zakresie nastąpią w przypadku

realizacji, dopuszczonych ustaleniami projektu planu, kondygnacji podziemnych. Powyższe, negatywne oddziaływania będą spowodowane:

- naruszeniem powierzchni terenu, związanym z pracami ziemnymi przy wykonywaniu wykopów i wykonywaniu fundamentów obiektów,
- umieszczaniem w profilu glebowym elementów konstrukcji budowlanych, a także różnego rodzaju materiałów budowlanych, wpływających na właściwości podłoża, w tym na jego przepuszczalność,
- wytworzeniem określonej ilości różnego rodzaju odpadów i ścieków,
- trwałym uszczelnieniem powierzchni ziemi, która wcześniej stanowiła powierzchnię biologicznie czynną.

W zależności od stopnia przekształcenia powierzchni ziemi, a więc sposobów posadowienia nowych budynków i zakresu wykonywania innych prac, głównie z zakresu infrastruktury technicznej, przeobrażeniom ulegają również gleby, których skład i nawodnienie mają kluczowe znaczenie dla bytowania roślin. Powodowane działaniami mechanicznymi przekształcenia mogą doprowadzić do zmiany ułożenia warstw, jak również zmiany składu chemicznego gruntów i ich właściwości technicznych, m.in. uziarnienia, zagęszczenia, stopnia plastyczności. Obciążenie terenu powoduje bowiem degradację naturalnego systemu kapilarnego, decydującego o retencji wody, jej dostępności dla roślin oraz o wymianie gazowej w profilu glebowym. W rezultacie powstają nowe grunty, składające się z przemieszczonych składników mineralnych rodzimych i sztucznych, kwalifikowane do gruntów nasypowych, które są mniej korzystne dla rozwoju roślinności.

Zasięg bezpośredniego, negatywnego oddziaływania na powierzchnię ziemi obejmować będzie nie tylko powierzchnie przeznaczone pod lokalizację samego budynku, ale również część terenów bezpośrednio do nich przylegających. Zmiany w lokalnych warunkach gruntowych w tym przypadku wynikać będą przede wszystkim z faktu składowania znacznych ilości materiałów budowlanych oraz wykorzystywania na potrzeby dojazdu pojazdów, skutkującego zniszczeniem wierzchniej warstwy gleby oraz nadmiernym utwardzeniem i uszczelnieniem terenu. Należy jednak zauważyć, że oddziaływania te będą dotyczyły jedynie etapu realizacji poszczególnych inwestycji, a ich skutki będą w znacznej mierze odwracalne.

Krótkoterminowe oddziaływania na powierzchnię ziemi mogą być również związane z prowadzeniem, dopuszczonych w projekcie planu, robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej. Tego typu prace spowodują przekształcenia powierzchni ziemi o charakterze czasowym, wynikającym z konieczności wykonania wykopów, a także przemieszczenia lub wprowadzania nowych elementów infrastruktury technicznej. Odpowiednie zabezpieczenie tego typu instalacji będzie najprawdopodobniej wymagało umieszczenia w glebie materiałów wpływających na zmianę właściwości gruntu. Należy jednak zaznaczyć, że powyższe inwestycje, ze względu na swoją skalę oraz zasięg przestrzenny, nie będą powodować istotnych oddziaływań na powierzchnię ziemi.

Biorąc pod uwagę potrzebę ograniczania skali oraz zasięgu trwałych zmian w środowisku przyrodniczym, istotne są zapisy projektu planu ustalające maksymalne powierzchnie zabudowy działek budowlanych, minimalne powierzchnie biologicznie czynne oraz ustalenie nieprzekraczalnych linii zabudowy. Pozwala to na ograniczenie przestrzeni, na której dochodzi do nieodwracalnych zmian powierzchni ziemi i pozostawienie na każdej działce powierzchni nieutwardzonych, biologicznie czynnych. Pozytywnie należy ocenić również wymóg zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia. Zapis ten jest istotny z punktu widzenia ochrony powierzchni ziemi i podłoża, ponieważ roślinność pozwala na uniknięcie lub przynajmniej znaczne ograniczenie wymywania gruntów, a także sprzyja absorpcji części ładunków zanieczyszczeń i blokuje ich przedostawanie się do głębszych warstw gleby.

Podsumowując, należy stwierdzić, że realizacja ustaleń projektu planu przyczyni się do wystąpienia negatywnych oddziaływań na powierzchnię ziemi i warunki gruntowe tylko w obrębie niewielkiej części terenów znajdujących się na obszarze opracowania. Należy jednak podkreślić, że cały obszar planu jest antropogenicznie przekształcony. Realizacja ustaleń planu miejscowego nie spowoduje zatem utraty szczególnie wartościowych czy też naturalnych elementów ukształtowania terenu. Poza tym, projekt planu zawiera ustalenia, których realizacja pozwoli ograniczyć skalę negatywnych oddziaływań na powierzchnię ziemi.

6.2. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Na obszarze objętym granicami projektu mpzp dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko w Poznaniu nie stwierdzono występowania zasobów naturalnych w postaci

udokumentowanych i zarejestrowanych zasobów surowców mineralnych, w związku z powyższym nie przewiduje się występowania oddziaływań w tym zakresie na skutek realizacji ustaleń projektu planu.

6.3. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Na obszarze projektu mpzp dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko w Poznaniu nie występują ciek i zbiorniki wodne. Natomiast poza północną granicą projektu mpzp, wzdłuż ul. Knyszyn, przepływa niewielki rów odwadniający (Wa-A-1), stanowiący odbiornik wód opadowych i roztopowych spływających z okolicznych terenów. Zatem sposób zagospodarowania przestrzennego obszaru projektu planu potencjalnie może mieć wpływ na jakość i poziom zasilania wspomnianego ciek wodnego. Skala tego typu oddziaływań jest ściśle uzależniona od intensywności i sposobu prowadzonych działań inwestycyjnych w rejonie ciek.

W projekcie mpzp wyznaczono tereny przeznaczone pod zabudowę – mieszkaniową jednorodzinną na terenie **MN** i mieszkaniową jednorodzinną lub usługową na terenie **MN/U**. W ten sposób umożliwiono uzupełnienie zainwestowania w obrębie kilku jeszcze niezabudowanych działek. Prowadzenie prac budowlanych, niezbędnych do zrealizowania nowej zabudowy bądź też robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej wymaga ingerencji w powierzchnię ziemi i warunki gruntowe, a co za tym idzie, w sposób pośredni oddziałuje również na kształtowanie lokalnych warunków wodnych. Realizacja ww. zabudowy spowoduje trwałe uszczelnienie części powierzchni terenów, co z kolei spowoduje ograniczenie powierzchni umożliwiającej infiltrację wód opadowych i roztopowych oraz zwiększy spływ powierzchniowy z terenów utwardzonych. W pośredni sposób wpłynie zatem na ograniczenie alimentacji zasobów wodnych. Funkcjonowanie nowej zabudowy mieszkaniowej i usługowej jest też nierozdzielnie związane z generowaniem ścieków, co stwarza potencjalne ryzyko zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego na skutek prowadzenia niewłaściwej gospodarki wodno-ściekowej bądź też na skutek awarii infrastruktury technicznej.

Wskazane powyżej negatywne oddziaływania wynikające z lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej lub usługowej będą dotyczyć analizowanego obszaru, jednak należy podkreślić, że wielkość tych oddziaływań, z uwagi na niewielką skalę przewidywanych działań inwestycyjnych, będzie niewielka. Analizowany teren jest już w znacznej części zainwestowany, a nowe obiekty budowlane mogą pojawić się na kilku działkach budowlanych, które nie zostały jeszcze zabudowane.

Lokalne i czasowe negatywne oddziaływania wystąpią również na etapie prowadzenia prac budowlanych, zarówno w zakresie lokalizacji zabudowy, jak i sieci infrastruktury technicznej. Wystąpią one głównie na skutek prowadzenia różnego rodzaju wykopów i prac przy użyciu ciężkiego sprzętu, powodującego nadmierne zagęszczenie oraz przemieszczenie poszczególnych warstw gruntu, które z kolei prowadzić może do zmian w naturalnym procesie infiltracji wód opadowych i roztopowych. Oddziaływania te będą miały jednak znacznie mniejszy wymiar niż oddziaływania związane z lokalizacją zabudowy.

Dla ochrony zasobów wód podziemnych pożądane jest utrzymanie jak największych powierzchni umożliwiających infiltrację wód do gruntu, a więc powierzchni biologicznie czynnej. W tym kontekście istotne są zapisy projektu planu, ustalające maksymalne powierzchnie zabudowane dla działek budowlanych (25% dla zabudowy wolno stojącej i 35% dla bliźniaczej) oraz ich minimalne powierzchnie, które muszą pozostać jako biologicznie czynne (35% dla zabudowy wolno stojącej i 25% dla bliźniaczej). Skalę negatywnego oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne ograniczają również ustalenia, których realizacja zapewnia ochronę istniejącej zieleni i może przyczynić się do zwiększenia udziału powierzchni porośniętych zielenią w obrębie terenów przeznaczonych pod zabudowę (zagospodarowanie zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia oraz ustalenie ochrony istniejących drzew). Zachowanie i zwiększenie udziału terenów porośniętych roślinnością, a w szczególności roślinnością wysoką, będzie wpływało korzystnie na ograniczenie tempa spływu powierzchniowego wód opadowych i roztopowych z obszaru opracowania.

Niezwykle istotny dla ochrony zasobów wodnych jest sposób postępowania z wytworzonymi w granicach obszaru mpzp ściekami, których ilość wzrośnie na skutek realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej lub usługowej. Sposób prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej określają przepisy odrębne. Zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*, właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku poprzez przyłączenie nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej lub, w przypadku gdy budowa sieci kanalizacyjnej jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona, wyposażenie nieruchomości w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub w przydomową oczyszczalnię ścieków bytowych, spełniające wymagania określone w przepisach odrębnych; przyłączenie nieruchomości do sieci

kanalizacyjnej nie jest obowiązkowe, jeżeli nieruchomość jest wyposażona w przydomową oczyszczalnię ścieków spełniającą wymagania określone w przepisach odrębnych.

Analizowany obszar zaopatrzonej jest w sieć wodociągową, stąd nowa zabudowa podłączona będzie do istniejącego systemu wodociągowego.

W zakresie postępowania z wodami opadowymi i roztopowymi w projekcie planu ustalono ich odprowadzanie do sieci kanalizacji deszczowej z dopuszczeniem zagospodarowania na terenie. Należy mieć na uwadze, że właściwe gospodarowanie wodami opadowymi i roztopowymi pozwoli na zmniejszenie ryzyka nadmiernego odpływu wód z analizowanych terenów na skutek wzrostu udziału powierzchni trwale uszczelnionych. Podstawową zasadą współczesnych metod jest zatrzymanie części (lub całości) deszczu na terenie, na który spadł, powolny odpływ pozostałych wód opadowych do odbiornika, oraz naturalne oczyszczanie wód opadowych na miejscu (przed wprowadzeniem do odbiornika wodnego lub gruntowego, np. spływ przez trawę). Zatrzymanie części wód opadowych ogranicza degradację środowiska spowodowaną uszczelnieniem terenu, powoduje podniesienie poziomu wód gruntowych i lepsze zasilanie cieków przez wody gruntowe, co przyczynia się do polepszenia sytuacji przy niżówkach. Ponadto zgodnie z art. 100 ustawy *Prawo ochrony środowiska* przy planowaniu i realizacji przedsięwzięcia powinny być stosowane rozwiązania, które ograniczą zmianę stosunków wodnych do rozmiarów niezbędnych ze względu na specyfikę przedsięwzięcia.

Reasumując, ustalenia projektu mpzp dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko w Poznaniu przewidują możliwość wprowadzenia nowych inwestycji budowlanych w granicach terenów **MN**, **MN/U**, których realizacja może przyczynić się do wystąpienia negatywnych oddziaływań na lokalne zasoby wodne. Należy jednak podkreślić, że skala przewidywanych działań inwestycyjnych będzie niewielka, stąd wielkość potencjalnych negatywnych oddziaływań na wody też nie będzie znacząca. Zakłada się również, że docelowa realizacja zapisów regulujących sposób zagospodarowania poszczególnych terenów oraz pozwoli na ograniczenie skali niekorzystnych oddziaływań.

6.4. Oddziaływanie na szatę roślinną, zwierzęta i różnorodność biologiczną

Różnorodność biologiczna obszaru projektu mpzp dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko w Poznaniu została ukształtowana na skutek jego dotychczasowego antropogenicznego użytkowania i jest ona stosunkowo niska. Z uwagi na położenie w obrębie terenu zurbanizowanego dawnej wsi Morasko, obszar projektu został pozbawiony zbiorowisk autogenicznego, a występująca tu roślinność ma charakter synantropijny i nie przedstawia wysokich wartości przyrodniczych.

Ze względu na charakterystykę obszaru opracowania oraz dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania terenów znajdujących się w jego granicach, nie należy spodziewać się wystąpienia istotnych zmian w lokalnej różnorodności biologicznej na skutek realizacji ustaleń projektu mpzp. Projekt zachowuje obecną strukturę funkcjonalną obszaru, z dominującym udziałem terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, w obrębie których na terenie **MN/U** umożliwiono również wprowadzenie zabudowy usługowej.

Negatywne oddziaływania na szatę roślinną i świat zwierzęcy o ograniczonym zasięgu i skali dotyczyć będą najprawdopodobniej jedynie kilku obecnie niezabudowanych działek budowlanych, przeznaczonych zgodnie z ustaleniami pod lokalizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na terenie **MN** i mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej na terenie **MN/U**. Należy tu jednak podkreślić, że niezabudowane dotąd działki porośnięte są głównie niską zielenią o charakterze ruderalnym, natomiast dotychczasowa różnorodność biologiczna w obrębie wspomnianych terenów jest niewielka i ogranicza się do pospolicie występujących synantropijnych gatunków roślin i zwierząt, przystosowanych do życia w obrębie terenów zabudowanych.

Realizacja ustaleń mpzp w zakresie lokalizacji nowej zabudowy spowoduje konieczność usunięcia spontanicznie rozwijającej się szaty roślinnej na terenach przeznaczonych bezpośrednio pod lokalizację budynków, zniszczenia wierzchniej warstwy gleby, zapewniającej podstawowe warunki do rozwoju pospolitych gatunków roślin. Co szczególnie istotne w kontekście oceny wpływu realizacji ustaleń planu na przyrodę ożywioną, wzrośnie również udział terenów trwale uszczelnionych, wykluczających możliwość pojawienia się w ich obrębie roślin, również w przyszłości. Tym samym zmniejszy się również zasięg terenów, które mogłyby potencjalnie stanowić siedliska dla życia drobnych zwierząt, zwłaszcza owadów i ptaków.

Niekorzystne oddziaływania w odniesieniu do kształtowania lokalnej szaty roślinnej wystąpią także na terenach sąsiadujących z terenami przeznaczonymi bezpośrednio pod lokalizację budynków. Związane będą przede wszystkim ze zniszczeniem roślinności występującej na terenach

wykorzystywanych jako place budowy, w obrębie których składowane będą materiały budowlane, jak również na terenach wykorzystywanych jako dojazdy, pozwalające na transport specjalistycznego sprzętu oraz obsługę terenów na etapie realizacji poszczególnych inwestycji. Oddziaływania te wystąpią wyłącznie na etapie realizacji poszczególnych inwestycji, a ich charakter będzie czasowy i w znacznym stopniu odwracalny (możliwość odtworzenia pokrywy roślinnej po zakończeniu prac realizacyjnych – w przypadku braku uszczelnienia powierzchni ziemi).

Skutkiem realizacji ustaleń przedmiotowego projektu mpzp będzie również najprawdopodobniej zmiana dotychczasowego charakteru szaty roślinnej występującej na pojedynczych, niezabudowanych jeszcze działkach. Występująca tu obecnie roślinność, reprezentowana przez pospolite gatunki traw, ziół, a także przez gatunki roślin ruderalnych, zostanie najprawdopodobniej zastąpiona wprowadzaną przez człowieka roślinnością ozdobną, nasadzaną w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej lub usługowej w celu podwyższenia wartości estetycznych. Poza najczęściej nasadzanymi gatunkami roślin iglastych, na terenach tych mogą pojawić się ozdobne gatunki drzew i krzewów liściastych, kwitnące byliny i rośliny zielne, a także powierzchnie zadarnione, obsiane pospolitymi mieszkankami traw. Pewnym zmianom może ulec zatem dotychczasowa różnorodność gatunkowa tutejszej szaty roślinnej, w której dominować będą gatunki ozdobne, często reprezentujące gatunki obce rodzimej flory. Występujące tu dotychczas rośliny reprezentujące pospolite gatunki synantropijne nie zostaną zapewne całkowicie wyeliminowane, jednakże ich udział będzie znacznie mniejszy niż w chwili obecnej.

W przypadku fauny negatywne oddziaływania realizacji ustaleń projektu mpzp spowodowane będą przede wszystkim zniszczeniem i usunięciem zieleni, która obecnie stanowi miejsce żerowania i bytowania lokalnie występujących zwierząt, głównie ptaków, owadów i małych ssaków. Lokalne i czasowe ograniczenia w liczebności poszczególnych gatunków zwierząt mogą wystąpić na etapie realizacji poszczególnych zamierzeń inwestycyjnych, wymagających użycia ciężkiego sprzętu, emitującego hałas, będący czynnikiem płoszącym dla zwierząt. Oddziaływania te będą miały jednak charakter krótkotrwały i ustaną po zakończeniu etapu realizacji. Szczególnie istotne będzie zatem zapewnienie możliwie jak największej ochrony istniejącej zieleni na etapie realizacji ustaleń planu, a w przypadku konieczności usunięcia istniejącej zieleni wprowadzanie nowych nasadzeń.

Z uwagi na wyznaczenie w projekcie planu terenów przeznaczonych pod zabudowę i z tym związane potencjalne negatywne oddziaływania na przyrodę ożywioną analizowanego obszaru, niezbędne było wprowadzenie do projektu mpzp ustaleń, które ograniczyłyby skalę niekorzystnych oddziaływań.

Analizowany projekt mpzp dla wszystkich terenów przeznaczonych pod lokalizację zabudowy wprowadza ustalenia określające maksymalną powierzchnię zabudowy oraz minimalny udział powierzchni budowlanej, jaki musi zostać zachowany w obrębie poszczególnych działek budowlanych. Realizacja powyższych zapisów ograniczy możliwość wprowadzania zabudowy zbyt intensywnej, nie uwzględniającej konieczności utrzymania funkcji biologicznych oraz wymusi pozostawienie części powierzchni dostępnej dla przedstawicieli lokalnej flory i fauny.

Dodatkowo, w odniesieniu do wszystkich terenów zlokalizowanych w granicach omawianego obszaru ustalono zagospodarowanie zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia. Realizacja tego ustalenia zapewni utrzymanie nawet niewielkich powierzchniowo fragmentów terenów, zagospodarowanych zielenią. Dodatkowo ustalono również ochronę istniejących drzew, a w przypadku kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową, wymóg ich przesadzenia lub wprowadzenia nowych nasadzeń na terenie, co również pozwoli na ograniczenie negatywnego wpływu urbanizacji na środowisko przyrodnicze.

Podsumowując, bioróżnorodność, szata roślinna i świat zwierzęcy omawianego obszaru nie ulegną znaczącym przekształceniom na skutek realizacji ustaleń mpzp dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko w Poznaniu. Pomimo, iż realizacja nowej zabudowy mieszkaniowej lub usługowej oraz nowych inwestycji infrastrukturalnych spowoduje usunięcie części obecnie istniejącej zieleni, a tym samym i ograniczenie miejsc bytowania i żerowania zwierząt (głównie ptaków, owadów i małych ssaków), to wprowadzone do projektu planu ustalenia w zakresie parametrów zabudowy oraz ochrony i kształtowania zieleni pozwolą na ograniczenie negatywnego oddziaływania realizacji nowych inwestycji na przyrodę ożywioną omawianego obszaru.

6.5. Oddziaływanie na krajobraz

Analizowany projekt mpzp dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko w Poznaniu nie wprowadza ustaleń, których realizacja mogłaby w sposób istotny naruszyć walory krajobrazowe przedmiotowego obszaru. Zarówno w przypadku terenu **MN**, jak i **MN/U** utrzymuje ich

dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania, umożliwiając jednocześnie uzupełnienie zabudowy w obrębie pojedynczych, niezagospodarowanych dotąd działek budowlanych. Nieliczna, nowa zabudowa mieszkaniowa lub usługowa stanowić będą zatem uzupełnienie dotychczasowego zainwestowania analizowanego obszaru, a ustalone w projekcie planu parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów ustalają lokalizację zabudowy nawiązującej parametrami do zabudowy istniejącej na obszarze opracowania.

W celu kształtowania ładu przestrzennego i poprawy walorów krajobrazowych terenów, w projekcie planu wprowadzono liczne wymogi, ograniczenia i zakazy, dotyczące lokalizacji elementów dysharmonizujących przestrzeń wizualną. W tym zakresie ustalono lokalizację zabudowy zgodnie z obowiązującymi oraz maksymalnymi nieprzekraczalnymi liniami zabudowy, wyznaczonymi na rysunku planu, z dopuszczeniem przekroczenia tych linii, ale tylko w ściśle określonych przypadkach, szczegółowo opisanych w ustaleniach mpzp. Ustalono zakaz lokalizacji: tymczasowych obiektów budowlanych, nowych napowietrznych sieci infrastruktury technicznej, ogrodzeń pełnych i ogrodzeń z betonowych elementów prefabrykowanych oraz urządzeń reklamowych. Dopuszczono natomiast lokalizację: obiektów małej architektury, dojeżdż i dojazdów, urządzeń budowlanych, sieci i obiektów infrastruktury technicznej (z wyjątkiem napowietrznych), ogrodzeń ażurowych, o wysokości nie większej niż 1,8 m (z wyjątkiem ogrodzeń z betonowych elementów prefabrykowanych), ogrodzeń na terenie drogi publicznej, służących zapewnieniu bezpieczeństwa, wykonanych jako ażurowe, o wysokości dostosowanej do wymagań wynikających z potrzeb zapewnienia bezpieczeństwa, tablic informacyjnych, szyldów na elewacjach budynków (z wyłączeniem ekranów plazmowych lub w formie LED).

Podsumowując, z uwagi na skalę przekształceń funkcjonalno-przestrzennych, jakie przewiduje projekt planu mpzp dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko w Poznaniu, nie przewiduje się wystąpienia znaczących i rozległych zmian uwarunkowań krajobrazowych. Realizacja ustaleń mpzp nie spowoduje zmiany dotychczasowego charakteru krajobrazu analizowanego obszaru.

6.6. Oddziaływanie na ludzi

Znacząca część analizowanego obszaru jest już docelowo zainwestowana, a projekt mpzp dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko w Poznaniu stanowi plan, który na większości terenów zachowuje obecny sposób zagospodarowania. Nowe inwestycje budowlane przewidywane są natomiast na nielicznych, dotąd niezabudowanych działkach, położonych zarówno na terenie **MN**, jak i **MN/U**.

Zakres przewidywanych zmian w zagospodarowaniu przestrzennym analizowanego obszaru na skutek realizacji ustaleń projektu mpzp, biorąc pod uwagę ustalone dla terenów **MN** i **MN/U** parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, będzie jednak na tyle niewielki, że nie przewiduje się wystąpienia znaczących, negatywnych oddziaływań na ludzi.

Na etapie realizacyjnym, w wyniku organizacji placów budowy oraz prowadzenia prac budowlanych, związanych z lokalizacją nowych budynków, oddziaływania będą negatywne. Będą to jednak oddziaływania krótkoterminowe i chwilowe, a ich zasięg, zgodnie z przepisami *Prawa ochrony środowiska*, powinien mieścić się w granicach działki inwestorskiej. Powstałe uciążliwości będą obejmowały m.in. czasowy i lokalny wzrost zapylenia na skutek wykonywania prac ziemnych i budowlanych oraz wzrost hałasu, związany z pracą sprzętu budowlanego oraz wzrostem natężenia ruchu ciężkich pojazdów w rejonie terenów inwestycyjnych. Należy jednak zakładać, że prace prowadzone będą w ciągu dnia i nie będą stanowiły uciążliwości w godzinach nocnych.

W celu zapewnienia wyższej jakości życia oraz bezpieczeństwa obecnych oraz przyszłych mieszkańców analizowanych terenów niezbędne jest podejmowanie działań umożliwiających zachowanie i właściwą ochronę elementów środowiska przyrodniczego. Działania te są niezwykle ważne z punktu widzenia ochrony zdrowia mieszkańców miasta, gdyż rosnące zanieczyszczenie poszczególnych komponentów środowiska (zwłaszcza powietrza atmosferycznego oraz klimatu akustycznego), pogarsza warunki życia, a długotrwałe narażenie na działanie szkodliwych substancji i oddziaływań może być czynnikiem wpływającym na wzrost zachorowań i umieralności. W związku z powyższym, konieczne jest wprowadzanie takich ustaleń, których realizacja pozwoli na zmniejszenie ryzyka zanieczyszczenia środowiska, a co za tym idzie pogorszenie jakości życia mieszkańców danego terenu.

Projekt mpzp dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko w Poznaniu wprowadza – w ramach możliwego ustawowego zakresu – zapisy, których realizacja przyczyni się do utrzymania lub pewnej poprawy komfortu życia mieszkańców i użytkowników terenów znajdujących

się w granicach planu oraz do zapewnienia odpowiedniego standardu funkcjonowania tych terenów. Służyć temu będą ustalenia dotyczące:

- zapewnienia wszystkim terenom dostępu do sieci infrastruktury technicznej, powiązanie sieci z układem zewnętrznym oraz dopuszczenie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej, a także w zakresie sieci teletransmisyjnej systemu monitoringu wizyjnego oraz systemu służb ratowniczych i bezpieczeństwa publicznego;
- ochrony i kształtowania jakości powietrza atmosferycznego (zakaz stosowania paliw stałych w piecach i trzonach kuchennych, a także powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci (w tym sieci gazowej));
- ochrony i kształtowania zieleni (ochrona istniejących drzew, a w przypadku kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową, wymóg ich przesadzania lub wprowadzenia nowych nasadzeń na terenie, zagospodarowanie zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia);
- kształtowania klimatu akustycznego (zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku na terenach o zdefiniowanym w przepisach odrębnych standardach akustycznych, zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku na granicach terenów o różnych standardach akustycznych w środowisku, jak dla terenów o wyższych wymaganiach akustycznych, dopuszczenie stosowania zasad akustyki budowlanej w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi).

Za korzystne z punktu widzenia oddziaływania na ludzi, zwłaszcza w kontekście umożliwienia lokalizacji na terenie **MN/U** zabudowy usługowej, należy uznać ustalenie zakazu lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem inwestycji dopuszczonych planem. Tym samym uniemożliwiono lokalizację na obszarze inwestycji związanych z przedsięwzięciami, których realizacja mogłaby powodować znaczące, negatywne skutki dla środowiska przyrodniczego (np. powierzchni ziemi, warunków wodnych, szaty roślinnej, powietrza, klimatu akustycznego) oraz dla ludzi, co z uwagi na już istniejące tereny zabudowy mieszkaniowej byłoby zjawiskiem niekorzystnym, generującym potencjalne konflikty społeczne (sąsiedzkie).

W wyniku realizacji ustaleń planu nie należy spodziewać się innych, znaczących oddziaływań na ludzi. Należy stwierdzić, że właściwy układ funkcjonalno-przestrzenny, o uporządkowanym i zadbanym krajobrazie, z dużym udziałem zieleni urządzonej, towarzyszącej zabudowie, powinien stanowić przyjazne miejsce dla życia, zarówno obecnych, jak i przyszłych mieszkańców i użytkowników analizowanych terenów.

6.7. Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne

Realizacja ustaleń mpzp dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaškowiaka i Glinienko w Poznaniu nie spowoduje znaczącego, długotrwałego wzrostu zanieczyszczenia powietrza. Projekt planu umożliwi uzupełnienie zabudowy jednorodzinnej (na terenach **MN** i **MN/U**) lub zabudowy usługowej (na terenie **MN/U**) na kilku działkach wewnątrz obszaru opracowania. Funkcjonowanie nowej zabudowy nie powinno stanowić jednak istotnego, powodującego przekroczenie dopuszczalnych poziomów stężeń w powietrzu atmosferycznym, źródła zanieczyszczeń powietrza. Analizowany obszar posiada dostęp do sieci gazowej, co pozwala przypuszczać, nowa zabudowa również może być do tej sieci przyłączona, co z ekologicznego punktu widzenia jest rozwiązaniem korzystnym, ponieważ eliminuje się w ten sposób powstanie nowej, znaczącej emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych. Natomiast w sytuacji, kiedy nowa zabudowa będzie zaopatrywana w ciepło z indywidualnych systemów grzewczych, wielkość nowej emisji będzie głównie uzależniona od zastosowanego w instalacji paliwa. W tym zakresie projekt planu ustalił zakaz stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe.

Należy również podkreślić, że analizowany projekt planu ma charakter głównie regulacyjny, zachowujący większość obecnego zainwestowania analizowanego obszaru, a skala nowych inwestycji budowlanych będzie niewielka, stąd można stwierdzić, że na etapie eksploatacyjnym skala oddziaływań na jakość powietrza nie będzie znacząca. Lokalizacja nowej zabudowy spowoduje również nieznaczny wzrost emisji zanieczyszczeń ze źródeł mobilnych, wynikającej z dojazdów do nowych budynków mieszkalnych lub usługowych, ale będzie to również nieznaczne oddziaływanie.

Niewielki wzrost emisji o charakterze lokalnym i czasowym może nastąpić na etapie prowadzenia robót budowlanych, związanych z realizacją inwestycji ustalonych ustaleniami projektu planu. We wspomnianym przypadku źródłami nowej emisji będą prace ziemne, generujące emisję pyłów oraz silniki spalinowe pojazdów i maszyn budowlanych, wykorzystywanych podczas realizacji inwestycji, emitujące zarówno zanieczyszczenia gazowe i pyłowe. Prognozuje się jednak, że ilość

zanieczyszczeń generowanych w trakcie prac budowlanych nie będzie miała większego znaczenia w kształtowaniu jakości powietrza atmosferycznego, głównie z uwagi na ograniczoną powierzchnię i czas przeprowadzania robót budowlanych oraz niewielkie odległości unoszenia zanieczyszczeń. Oddziaływanie to należy scharakteryzować jako krótkotrwałe i mające zasięg lokalny. Niemniej, w celu zminimalizowania emisji pyłów należy dążyć do wyboru technologii jak najmniej uciążliwej.

W celu ochrony powietrza w granicach projektu planu wprowadzono zapisy, których realizacja ma na celu zminimalizowanie niekorzystnych oddziaływań na kształtowanie lokalnej jakości powietrza atmosferycznego. Do najważniejszych ustaleń w tym zakresie należy wprowadzenie, wspomnianego już wyżej, zakazu stosowania w budynkach pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe, co jest rozwiązaniem istotnym w kontekście dopuszczenia możliwości stosowania indywidualnych systemów grzewczych. Wprowadzenie powyższego zapisu nawiązuje do ustaleń zawartych w uchwale Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza w zakresie pyłu PM10 oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM10”, która to określa szereg koniecznych do podjęcia działań, których zastosowanie jest niezbędne dla przywrócenia standardów jakości powietrza w zakresie stężeń pyłu zawieszonego PM10 oraz B(a)P. Wśród nich wskazuje działania naprawcze związane z wprowadzaniem do mpzp odpowiednich zapisów, m.in. zakazu stosowania paliw stałych w obrębie projektowanej zabudowy, stosowania odpowiednich wskaźników powierzchni biologicznie czynnej (towarzyszącej zabudowie).

Dodatkowo, w kontekście ochrony jakości powietrza pozytywnie ocenia się też zapisy projektu mpzp dotyczące ochrony i kształtowania zieleni, bowiem roślinność absorbuje część ładunku zanieczyszczeń i ogranicza zasięg przenoszenia zanieczyszczeń pyłowych, jak również sprzyja przewietrzaniu miasta.

Na ograniczenie ryzyka pojawienia się w granicach projektu mpzp obiektów, których funkcjonowanie mogłoby spowodować lokalne pogorszenie standardów jakości powietrza, wpływać będzie również przestrzeganie zakazu lokalizacji na terenach przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Podsumowując należy stwierdzić, że z uwagi na obecne zainwestowanie omawianego obszaru i ograniczenia terenowe dla rozwoju nowej zabudowy, stan powietrza atmosferycznego w wyniku realizacji zapisów planu dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko w Poznaniu nie ulegnie znacznemu pogorszeniu. Zapisy w zakresie ochrony środowiska są wystarczające dla ochrony powietrza na tym terenie i pozwolą na ograniczenie ewentualnych niekorzystnych oddziaływań.

6.8. Oddziaływanie na klimat lokalny

Analizowany obszar jest prawie w całości zainwestowany. Stanowi zatem obszar, na którym w wyniku urbanizacji warunki klimatu lokalnego zostały w pewnym stopniu zmodyfikowane.

Projekt planu dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko w Poznaniu nie przewiduje dużych zmian w stosunku do obecnego sposobu i stanu zagospodarowania. Projekt mpzp utrzymuje dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania terenów znajdujących się w jego granicach, umożliwiając uzupełnienie istniejącej zabudowy na pojedynczych jeszcze nie zabudowanych działkach, jak również ewentualną realizację pojedynczych inwestycji w zakresie sieci infrastruktury technicznej. Zasięg przewidywanych zmian będzie niewielki, stąd można założyć, że nie wpłyną one w sposób znaczący na uwarunkowania klimatu lokalnego.

Niemniej, z punktu widzenia oddziaływania na klimat lokalny pozytywnie ocenia się wszystkie ustalenia projektu planu, które zapewniają ochronę istniejącej zieleni wysokiej oraz te, które umożliwią wprowadzanie nowych nasadzeń. W obliczu panujących warunków klimatu lokalnego oraz planowanej lokalizacji kolejnych obiektów budowlanych należy dołożyć wszelkich starań o wysoki udział zieleni, zwłaszcza tej wysokiej, gdyż jej obecność poprawia warunki klimatyczne i aerosanitarne. Równie istotna jest minimalizacja wpływu istniejących i potencjalnych źródeł zanieczyszczenia powietrza na analizowanym obszarze. W tym zakresie istotne są zapisy projektu ustalające ochronę istniejących drzew, a w przypadku kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową, wymóg ich przesadzenia lub wprowadzenia nowych nasadzeń na obszarze planu oraz zagospodarowanie zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia. Należy podkreślić, że obecność zieleni, zwłaszcza wysokiej, wśród terenów zabudowanych wpływa korzystnie na zmniejszenie udziału zanieczyszczeń powietrza stanowiących jądra kondensacji, których zwiększona obecność wpływa z kolei na pojawianie się w granicach miasta niekorzystnych zjawisk klimatycznych.

Ponadto, projekt planu zawiera również inne ustalenia, które pozwolą na pewne ograniczenie negatywnych skutków dla klimatu lokalnego, wynikających z realizacji nowych obiektów kubaturowych. Należą do nich:

- zakaz stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwa stałe w nowych indywidualnych systemach grzewczych (dopuszczonych planem),
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem przedsięwzięć dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej.

Wprowadzenie zakazu stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwa stałe w indywidualnych systemach grzewczych, stosownie do §132 ust. 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, ograniczy możliwość lokalizacji nowych źródeł emisji niskiej, wpływających na wzrost emisji zanieczyszczeń powietrza, a tym samym na niekorzystne kształtowanie lokalnego klimatu.

Reasumując, przewiduje się, że w wyniku realizacji zapisów analizowanego projektu mpzp topoklimat obszaru nie ulegnie zmianom w zakresie podstawowych parametrów oraz nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na klimat oraz warunki wymiany powietrza.

6.9. Oddziaływanie na klimat akustyczny

Realizacja ustaleń projektu mpzp dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko w Poznaniu zmieni nieznacznie obecne zagospodarowanie i przeznaczenie terenów objętych jego granicami. Prace projektowe pozwoliły określić nowe rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne oraz m.in. zabezpieczyć realizację wymogów z dziedziny ochrony środowiska, w tym ochrony akustycznej.

Projekt planu ustalił na przedmiotowym obszarze przeznaczenie terenów: w części północnej – pomiędzy ul. Knyszyn a ul. Drogocin – pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną (teren oznaczony na rysunku planu symbolem **MN**) oraz poniżej, w części południowej – pomiędzy ul. Drogocin a ul. F. Jaśkowiaka – pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną lub zabudowę usługową (oznaczony symbolem **MN/U**). Dla ul. Drogocin wskazano teren drogi wewnętrznej (**KDWxs**). Projekt planu obejmuje również niewielkie fragmenty dróg publicznych: ul. F. Jaśkowiaka (**KD-L**) i ul. Glinienko (**1KD-D** i **2KD-D**).

Na podstawie przepisów ustawy *Prawo ochrony środowiska*³⁸ oraz obecnie obowiązującego rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku³⁹, ochronie przed hałasem w środowisku zewnętrznym podlegają oba wyznaczone w przedmiotowym projekcie planu tereny zabudowy mieszkaniowej – **MN** i **MN/U**.

W związku z tym, w ustaleniach projektu planu ustalono zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku: dla terenu **MN** – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, a dla terenu **MN/U** – jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych, a w przypadku lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, w przewadze na tym terenie – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Ponadto, ponieważ projekt planu nie zakazuje na terenie **MN/U** lokalizacji usług oświaty i zdrowia, to w ustaleniach akustycznych ustalono również zapewnienie odpowiednich, wymaganych dla tych rodzajów terenów, dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Oznacza to, że w przypadku lokalizacji na terenie **MN/U** zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży (np. szkół, przedszkoli, żłobków), domów opieki społecznej oraz szpitali – projekt planu ustalił zapewnienie w granicach działki budowlanej, na której zlokalizowany będzie taki obiekt lub zabudowa, dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku odpowiednio jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, terenów domów opieki społecznej lub terenów szpitali w miastach.

Dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – na terenie **MN** oraz w przypadku lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na terenie **MN/U**, a także w przypadku lokalizacji na terenie **MN/U** zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, domów opieki społecznej oraz szpitali – dopuszczalne maksymalne równoważne poziomy hałasu samochodowego, stosowane do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do jednej doby,

³⁸ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2017 r., poz. 519, tekst jednolity, ze zmianami)

³⁹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity)

wynoszą dla takich rodzajów – $L_{Aeq D/N}^* = 61/56$ dB, odpowiednio w całej porze dziennej i porze nocnej (tj. w przedziale czasu odniesienia równym 16 godzinom pory dziennej, od godz. 6⁰⁰ do godz. 22⁰⁰, oraz w przedziale czasu odniesienia równym 8 godzinom pory nocnej, od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰). Z kolei, maksymalne dopuszczalne długookresowe średnie poziomy tego rodzaju hałasu, stosowane do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem, w szczególności do sporządzania map akustycznych – wynoszą dla rodzajów terenów jw.: $L_{DWN}^* = 64$ dB i $L_N^* = 59$ dB, odpowiednio w porze dzienne-wieczorno-nocnej i porze nocnej (tj. w przedziale czasu odniesienia równym wszystkim dobom w roku oraz wszystkim porom nocy).

W przypadku lokalizacji zabudowy o charakterze mieszkaniowo-usługowym na terenie **MN/U**, dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku, jak wyżej, wynoszą odpowiednio: $L_{Aeq D/N}^* = 65/56$ dB, w całej porze dziennej i porze nocnej, oraz $L_{DWN}^* = 68$ dB i $L_N^* = 59$ dB, w porze dzienne-wieczorno-nocnej i porze nocnej.

Na podstawie dokumentacji najnowszej *Mapy akustycznej miasta Poznania 2017*⁴⁰, na obszar projektu planu oddziałuje hałas samochodowy z ul. F. Jaśkowiaka i częściowo z odcinka ul. Morasko (poniżej skrzyżowania z ul. F. Jaśkowiaka) – co zilustrowano na załączniku nr 3 oraz opisano w rodz. 2.10 niniejszej prognozy. Wynika stąd, że południowa część działek położonych wzdłuż ul. F. Jaśkowiaka znajduje się w zasięgu oddziaływania ponadnormatywnego poziomu hałasu samochodowego, przekraczającego wymagany dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej poziom $L_{DWN}^* = 64$ dB, w porze dzienne-wieczorno-nocnej – w pasie o szerokości do ok. 10-15 m. Hałas samochodowy przekracza również – w pasie o szerokości do ok. 7-10 m – dopuszczalne kryterium w porze nocnej dla takiej zabudowy, a także dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku wymagane dla terenów mieszkalno-usługowych ($L_{DWN}^* = 68$ dB, $L_N^* = 59$ dB) – w strefach o porównywalnej szerokości (do ok. 7-10 m), zarówno w porze dzienne-wieczorno-nocnej, jak i porze nocnej. Na terenie **MN**, komfort akustyczny w środowisku nie jest zagrożony.

Ponieważ hałaśliwie oddziałujące ulice jw. nie znajdują się w granicach przedmiotowego opracowania projektu planu, nie można było zapisać ustaleń nakazujących ograniczenie emisji tego hałasu do poziomów dopuszczalnych w środowisku – na granicach terenów, do których zarządzający nimi posiada tytuł prawny. Należy przyjąć, że zarządzający tymi terenami komunikacji podejmie niezależnie właściwe działania, mające na celu ograniczenie ponadnormatywnego oddziaływania hałasu samochodowego na otaczającą ulice zabudowania.

W tej sytuacji, przede wszystkim w wyniku sugestii mieszkańców, projekt planu korzystnie ustala w południowej części obszaru, wzdłuż ul. F. Jaśkowiaka oraz ul. Morasko, teren **MN/U** – jako teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zabudowy usługowej, na którym można zapewnić słabsze warunki akustyczne w środowisku – jako teren mieszkaniowo-usługowy.

Niemniej należy pamiętać, że w przypadku nie wykształcenia się na terenie **MN/U** zabudowy mieszkaniowo-usługowej, a jedynie dominującej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, podobnie jak w przypadku realizacji na tym terenie zabudowy usług oświaty lub usług zdrowia, będzie należało zapewnić takim rodzajom terenów, w granicach działki budowlanej, na której zlokalizowany będzie obiekt lub zabudowa jw., wymagane dla nich dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku – odpowiednio jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, terenów domów opieki społecznej lub terenów szpitali w miastach.

W związku z tym, że projekt planu ustala bezpośrednie sąsiedztwo terenów **MN** i **MN/U** – o różnych wymaganiach akustycznych w środowisku, a także w związku z tym, że projekt planu nie zakazuje lokalizacji usług oświaty i zdrowia na terenie **MN/U**, w ustaleniach akustycznych projektu planu zapisano ustalenie nakazujące zapewnienie wymaganych standardów akustycznych na granicach z działkami budowlanymi, na których zlokalizowana jest zabudowa z zdefiniowanych wyższych wymaganiach akustycznych w środowisku.

Ustalenie to umożliwi osiągnięcie wymaganego wyższego komfortu akustycznego w środowisku dla mieszkańców terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz użytkowników terenów usług oświaty i zdrowia, w granicach działki budowlanej – zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie terenów mieszkaniowo-usługowych, o słabszych wymaganiach akustycznych w środowisku. Ustalenie to ma również na celu ochronę mieszkańców i użytkowników terenów zlokalizowanych w sąsiedztwie potencjalnych źródeł hałasu, którymi mogą być także np. tereny przedszkoli i szkół – w czasie zabaw i zajęć dzieci i młodzieży na świeżym powietrzu.

⁴⁰ *Mapa akustyczna miasta Poznania 2017*, AkustiX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2017

Jest to szczególnie istotne w przypadku oddziaływania tzw. pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu. Na podstawie obecnie obowiązującego rozporządzenia *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*⁴¹, spełniane muszą być wówczas dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, a także terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, terenów domów opieki społecznej oraz terenów szpitali w miastach – następujące kryteria poziomów hałasu w środowisku: dla poziomów dopuszczalnych maksymalnych równoważnych – $L_{Aeq D/N}^* = 50/40$ dB, odpowiednio w przedziale czasu odniesienia równym 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym oraz przedziale czasu odniesienia równym 1 najmniej korzystnej godzinie nocy, jak również dla poziomów maksymalnych dopuszczalnych długookresowych średnich tego rodzaju hałasu – $L_{DWN}^* = 50$ dB i $L_N^* = 40$ dB, odpowiednio w przedziale czasu odniesienia równym wszystkim dobom w roku oraz przedziale czasu odniesienia równym wszystkim porom nocy. Kryteria te – bardzo trudno osiągalne w środowisku – są wyższe o 5 dB od wymaganych dla terenów mieszkaniowo-usługowych.

Z kolei, w wyniku ponadnormatywnego oddziaływania hałasu samochodowego w środowisku na fasadach budynków mieszkalnych położonych wzdłuż ul. F. Jaśkowiaka, ale nie tylko, w ustaleniach projektu planu dopuszczono stosowanie zasad akustyki budowlanej w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi.

Ustalenie to dotyczy również budynków, które znajdują się lub znajdą poza obszarami ponadnormatywnego oddziaływania tego hałasu w środowisku – na terenie, gdzie jego poziom będzie przekraczał wartości $L_{Aeq D/N} = 60/50$ dB, odpowiednio w całej porze dziennej i nocnej, a tym bardziej w przedziałach czasu odniesienia wymaganych w polskich normach stosowanych w dziedzinie akustyki budowlanej (tj. w czasie 8-miu najniekorzystniejszych, kolejno po sobie następujących godzin pory dziennej, od godz. 6⁰⁰ do godz. 22⁰⁰, oraz 0,5 najmniej korzystnej godziny w porze nocy, od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰). Poziomy dźwięku w środowisku wyższe niż powyższe wartości nie gwarantują, jak to było dotąd – na mocy rozporządzenia *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*⁴², które przestało obowiązywać w październiku 2012 r. – uzyskania wymaganych poziomów dźwięku wewnątrz pomieszczeń zamkniętych, wyposażonych w okna nie tylko o standardowej izolacyjności akustycznej, przy zapewnieniu wymiany powietrza z otoczeniem (zgodnie z wymaganiami przepisów polskich norm, stosowanych w dziedzinie akustyki budowlanej).

Stosowanie zasad akustyki budowlanej w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi wiąże się z potrzebą stosowania przegród zewnętrznych w tych budynkach o odpowiedniej izolacyjności akustycznej, w tym głównie okien o podwyższonej izolacyjności akustycznej, zapewniając jednocześnie wymianę powietrza z otoczeniem.

Przyjmuje się, że jak obecnie – na obszar projektu planu nie będzie oddziaływał hałas przemysłowy, związany np. z działalnością obiektów i usług zlokalizowanych w bezpośrednim lub bliskim sąsiedztwie przedmiotowego obszaru.

W okresie prowadzenia prac budowlanych może dokuczać hałas związany z pracą ciężkich urządzeń budowlanych i pojazdów transportowych. Oczekuje się jednak, że prace te nie będą prowadzone w porze nocnej. Hałas ten ustąpi po zakończeniu prac budowlanych.

Ponadto, przewiduje się, że na obszar opracowania nie będzie oddziaływał – podobnie jak obecnie – hałas lotniczy oraz hałas kolejowy, a także hałas tramwajowy.

Podsumowując należy stwierdzić, że warunki akustyczne w środowisku i w budynkach – w obszarze projektu planu – będą zapewnione, jeśli zostaną zrealizowane ustalenia akustyczne zdefiniowane w projekcie uchwały, dotyczące zapewnienia wymaganych standardów akustycznych w środowisku oraz stosowania – w razie potrzeby – zasad akustyki budowlanej w budynkach.

6.10. Oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe

Ze względu na brak w granicach obszaru objętego projektem planu dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko w Poznaniu zabytków w rozumieniu ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i ochronie nad zabytkami*, w projekcie nie podejmuje się ustaleń w zakresie

⁴¹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity)

⁴² Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2007 r., Nr 120, poz. 826) – akt archiwalny

dziedzictwa kulturowego, zabytków oraz dóbr kultury współczesnej oraz nie przewiduje się oddziaływania realizacji ustaleń planu w tym zakresie.

6.11. Oddziaływanie na dobra materialne

Realizacja ustaleń mpzp dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko w Poznaniu spowoduje nieznaczne oddziaływania na istniejące dobra materialne. Projekt planu umożliwi lokalizację nowej zabudowy na terenach **MN/U** i **MN**. Realizacja nowych inwestycji budowlanych na ww. terenach przyczyni się do pewnego przyrostu ilości dóbr materialnych występujących na omawianym w prognozie obszarze. Zakładając, że nowe zainwestowanie charakteryzować się będzie wysokimi walorami estetycznymi, wpisującymi się w docelowy sposób użytkowania i funkcjonowania analizowanego obszaru, jego realizacja będzie w pozytywny sposób oddziaływać na otoczenie omawianego obszaru.

6.12. Oddziaływanie na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000

W granicach projektu planu dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko w Poznaniu nie są zlokalizowane formy ochrony przyrody, ustanowione w trybie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*, w tym również obszary objęte Europejską Siecią Ekologiczną Natura 2000. W związku z powyższym, nie przewiduje się oddziaływania realizacji ustaleń mpzp w tym zakresie.

Z uwagi na wielkość obszaru projektu planu oraz zakres jego ustaleń, nie przewiduje się również wystąpienia znaczących, negatywnych oddziaływań dla obiektów objętych prawną formą ochrony przyrody, położonych najbliżej analizowanego obszaru, a więc dla rezerwatu przyrody „Meteoryt Morasko” (zlokalizowany w odległości ok. 520 m od zachodniej granicy obszaru objętego projektem planu, w odległości ok. 240 m zlokalizowana jest otulina rezerwatu), obszaru OZW „Biedrusko” i jednocześnie Obszaru Chronionego Krajobrazu Biedrusko (zlokalizowanych w odległości ok. 370 m od północnej granicy obszaru opracowania).

Projekt planu nie przewiduje dużych zmian w stosunku do obecnego sposobu i stanu zagospodarowania analizowanego obszaru. Projekt w dużej mierze utrzymuje dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania terenów znajdujących się w jego granicach, umożliwiając uzupełnienie istniejącej już zabudowy na pojedynczych, jeszcze nie zabudowanych, działkach o nowe budynki mieszkalne lub usługowe (wyłącznie na terenie **MN/U**), jak również ewentualną realizację pojedynczych inwestycji w zakresie sieci infrastruktury technicznej. Jednocześnie ustalone zostały szczegółowe parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów, które pozwolą na ograniczenie intensywności nowego zainwestowania i dostosowanie go do stanu obecnego zagospodarowania terenów. Zasięg przewidywanych zmian będzie zatem niewielki, stąd można założyć, że nie wpłyną one w sposób znaczący na przedmiot ochrony i integralność ww. obszarów chronionych.

6.13. Oddziaływanie transgraniczne

Ze względu na położenie geograficzne Poznania (znaczne oddalenie od terenów przygranicznych państwa) stwierdzić należy, że realizacja ustaleń omawianego planu miejscowego nie spowoduje oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, w rozumieniu Konwencji z Espoo z 25 lutego 1991 r.

7. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Analiza skutków realizacji ustaleń planu miejscowego w zakresie oddziaływania na środowisko może polegać na analizie wyników pomiarów i ocen uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Stosownie do art. 10 ust. 2 Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. *w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko*⁴³, dla monitoringu znaczącego wpływu na środowisko realizacji planów możliwe jest wykorzystanie istniejącego systemu monitoringu, w celu uniknięcia jego powielania. Należy tylko podkreślić, że analiza wyników pomiarów, uzyskanych w ramach PMS, musi dotyczyć obszaru objętego danym planem miejscowym.

⁴³ Dz.U.UE.L.2001.197.30

Monitoring prowadzony w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wykonywany jest przez ustawowo zobligowane do tego instytucje, w przypadku miasta Poznania – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie, Prezydenta Miasta Poznania, pełniącego jednocześnie obowiązki starosty powiatu grodzkiego. Dotyczy poszczególnych komponentów środowiska, w tym: jakości powietrza, jakości wód powierzchniowych i podziemnych, jakości gleby i ziemi, hałasu i pól elektromagnetycznych, a jego szczegółowy zakres i częstotliwość określają przepisy odrębne, w tym ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* oraz ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne*. Pomiar i badania prowadzone w celu określenia stanu poszczególnych komponentów środowiska prowadzone będą zgodnie z metodyką i wymogami określonymi w poszczególnych rozporządzeniach⁴⁴, a także w specjalistycznych opracowaniach – określających metodyki referencyjne, odnoszące się do sposobu analizowania stanu jakości poszczególnych komponentów środowiska.

8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU

Projekt planu dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko w Poznaniu nie przewiduje dużych zmian w stosunku do obecnego sposobu i stanu zagospodarowania analizowanych terenów. Projekt utrzymuje w dużej mierze dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania terenów znajdujących się w jego granicach, umożliwiając uzupełnienie istniejącej zabudowy na pojedynczych, jeszcze nie zabudowanych, działkach, jak również ewentualną realizację pojedynczych inwestycji w zakresie sieci infrastruktury technicznej. Zaproponowane w projekcie planu rozwiązania funkcjonalne, ustalenia w zakresie sposobu zagospodarowania poszczególnych terenów, warunków dla lokalizacji nowej zabudowy. Projekt zawiera szczegółowe ustalenia w zakresie kształtowania ładu przestrzennego, których realizacja pozwoli na poprawę uwarunkowań estetycznych terenów zabudowanych. Zawiera również niezbędne zapisy w zakresie ochrony środowiska i przyrody.

Projekt planu obejmuje obszar zurbanizowany, pozbawiony naturalnych uwarunkowań przyrodniczych, które charakteryzowałyby się wysoką wartością przyrodniczą i które wymagałyby ochrony. W ustaleniach projektu uwzględniono natomiast konieczność ochrony jego najbardziej cennego komponentu, czyli istniejących zadrzewień. Ponadto, projekt zawiera niezbędne ustalenia, których realizacja pozwoli na prawidłowe kształtowanie klimatu akustycznego analizowanych terenów. Biorąc powyższe pod uwagę, stwierdzono, że analizowany projekt planu nie wymaga wskazania nowych rozwiązań alternatywnych w zakresie rozwiązań funkcjonalnych i ustaleń w zakresie ochrony środowiska i przyrody.

9. WNIOSKI I STRESZCZENIE

Prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko w Poznaniu. Prognoza składa się z ośmiu części.

W pierwszej części omówiono przedmiot opracowania, podstawy formalno-prawne, metodologię i zasadność jej sporządzania. Prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument, niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu. Obowiązek jej opracowania wynika bezpośrednio z zapisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* oraz z ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*. Zasadniczym celem prognozy oddziaływania na środowisko jest wskazanie potencjalnego oddziaływania realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze, kulturowe i krajobraz.

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko w Poznaniu, sporządzanego na podstawie uchwały Nr X/70/VII/2015 Rady Miasta Poznania z dnia 14 kwietnia 2015 r. *w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko*

⁴⁴ w tym m.in. w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 19 lipca 2016 r. *w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych* (Dz.U.2016.1178), rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 czerwca 2011 r. *w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem* (Dz.U.2011.140.824 ze zm.)

w Poznaniu. Powyższa uchwała dotyczy niewielkiego terenu położonego w północnej części miasta Poznania, na terenie dawnej wsi Morasko – pomiędzy ul. Morasko, ul. F. Jaśkowiaka, ul. Glinienko i ul. Knyszyn. Powierzchnia projektu planu wynosi około 2,32 ha. Dla przedmiotowego terenu obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru „Morasko-Radojewo-Umultowo” Morasko Centrum w Poznaniu, zatwierdzony uchwałą Nr L/762/VI/2013 Rady Miasta Poznania z dnia 21 maja 2013 r., obejmujący większy obszar, ograniczony ulicami: F. Jaśkowiaka, Morasko, Glinienko i Okolewo oraz ul. Poligonową i niewielki teren położony na zachód od ul. Poligonowej.

W drugiej części prognozy opisano obecne zagospodarowanie analizowanego terenu. Poddano charakterystyce poszczególne elementy środowiska przyrodniczego oraz ich wzajemne powiązania, w tym: rzeźbę terenu, budowę geologiczną i warunki gruntowe, gleby, warunki wodne, szatę roślinną, świat zwierzęcy oraz klimat lokalny. W oparciu o dostępne informacje i analizy dokonano również oceny jakości powietrza i zasobów wodnych oraz oceny klimatu akustycznego.

Obszar projektu planu stanowi teren w zdecydowanej większości zainwestowany. Jest to typowy teren mieszkaniowy, na którym dominuje niska zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, lokalizowana w układzie wolno stojącym lub bliźniaczym. Przy ul. F. Jaśkowiaka zlokalizowany jest jeden, niewielki budynek usługowy, w którym prowadzona jest drobna działalność handlowa. Kilka działek w granicach projektu planu stanowi nadal tereny niezabudowane i niezagospodarowane. Obsługę terenów znajdujących się w granicach przedmiotowego projektu mpzp zapewniają ulice otaczające analizowany obszar, położone poza granicą projektu planu: ul. Morasko, ul. F. Jaśkowiaka, ul. Glinienko i ul. Knyszyn oraz jedyna ulica położona w granicy projektu – ul. Drogocin.

Analizowany obszar położony jest w strefie wzgórz morenowych pochodzenia lodowcowego. Obszar charakteryzuje się stosunkowo dużą deniwelacją terenu. Rzędne wahają się w granicach 112-127 m n.p.m. Najwyższymi rzędnymi charakteryzują się tereny położone w jego południowej części przy ul. F. Jaśkowiaka (122-127 m n.p.m.), natomiast najniższe rzędne notowane są w rejonie północnej granicy obszaru opracowania, przy ul. Knyszyn (ok. 112 m n.p.m.). Cały analizowany teren charakteryzuje się wyraźnym nachyleniem z kierunku południowego w kierunku północnym.

Budowa utworów czwartorzędowych w granicach obszaru opracowania jest jednorodna. W rejonie Moraska, Suchego Lasu i Czerwonaka występują osady moren czołowych, utworzone w fazie poznańskiej zlodowacenia bałtyckiego, wykształcone głównie jako gliny zwałowe, piaski o różnej granulacji i żwiry. Piaski i gliny tworzą pagórki i wzgórza powstałe przez glacitektoniczne zaburzenia utworów trzeciorzędowych. Miąższość tej serii wynosi maksymalnie do kilkunastu metrów. Osady morenowe ze względu na zmienność w wykształceniu i litologii zaliczono do gruntów słabonośnych, stąd warunki budowlane na tych terenach określane są jako mało korzystne.

Na obszarze objętym granicami projektu mpzp nie stwierdzono występowania zasobów naturalnych w postaci udokumentowanych i zarejestrowanych złóż surowców mineralnych. Analizowany obszar znajduje się poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP).

Występują tu typowe dla terenów zabudowanych gleby antropogenicznie przekształcone. Charakteryzują się obojętnym odczynem (pH w przedziale 6,7 - 7,4). W rejonie opracowania nie były notowane wyraźne anomalie geochemiczne gleb w zakresie zawartości pierwiastków, zarówno pochodzenia naturalnego, jak i antropogenicznego.

Pod względem hydrograficznym obszar projektu mpzp położony jest w dorzeczu rzeki Odry, w regionie wodnym rzeki Warty, w granicy zlewni jednolitej części wód powierzchniowych JCWP Dopływ z Łysego Młyna (kod (PLRW6000171859) oraz w granicach jednolitej części wód podziemnych JCWPd nr 60 (PLGW60006). Na obszarze projektu mpzp nie występują ciekły oraz zbiorniki wodne. Występowanie wód gruntowych na omawianym obszarze jest silnie uzależnione od budowy geologicznej. Zgodnie z informacjami przedstawionymi na Mapie hydrograficznej w obrębie omawianego obszaru zwierciadło wód gruntowych zalega na głębokości najprawdopodobniej poniżej 5 m p.p.t. Poziom wód gruntowych charakteryzuje się swobodnym zwierciadłem i podlega wahaniom sezonowym. Poziom ten zasilany jest przez infiltrację opadów oraz drenaż głębszych poziomów w obrębie obniżen dolinnych. Zgodnie z informacjami przedstawionymi na Mapie hydrogeologicznej, głównym użytkowym piętrzem wodonośnych w rejonie opracowania projektu mpzp jest trzeciorzędowa jednostka hydrogeologiczna oznaczona symbolem 1cTrI, stanowiąca mioceński poziom zbiornika wielkopolskiego, zbudowany z piasków, głównie drobnoziarnistych i mułkowatych, o miąższości w przedziale 10-20 m. Należy zauważyć, że poziom ten charakteryzuje się bardzo niskim stopniem zagrożenia zanieczyszczeniem z uwagi na dobrą izolację poziomu wodonośnego przez nadkład bardzo słabo przepuszczalnych glin i bardzo słabo przepuszczalnych iłów.

Na przedmiotowym obszarze zaznacza się dominujący udział zbiorowisk roślinnych typowych dla terenów zabudowanych. Występują tu przede wszystkim skupiska zieleni urządzonej, towarzyszącej

istniejącej zabudowie mieszkaniowej. Zieleń przydomowa składa się w większości przypadków z gatunków roślin ozdobnych, często obcych rodzimej florze, z nasadzeń drzew owocowych oraz z różnych gatunków bylin, roślin jednorocznych, jak również tworzących zadarnione powierzchnie roślin trawiastych. W obrębie kilku jeszcze niezabudowanych i niezagospodarowanych działek rozwijają się w sposób spontaniczny niewielkie zbiorowiska synantropijne, porośnięte głównie roślinnością niską, reprezentowaną przede wszystkim przez pospolite gatunki traw, ziołorośli, w tym również roślinność ruderalną.

Analizowany obszar z uwagi na stosunkowo niewielką powierzchnię i sposób użytkowania terenów mieszkaniowych nie stanowi cennego siedliska dla fauny. Występują tu głównie gatunki zwierząt, które przystosowały się do życia w pobliżu zabudowy i tras komunikacyjnych, które nie mają wysokich wymagań środowiskowych i wykazują stosunkowo dużą odporność na częste zmiany uwarunkowań środowiskowych. Stąd sam analizowany teren stanowi siedlisko głównie dla gatunków synantropijnych, związanych z terenami zurbanizowanymi i pospolicie występujących na terenie całego miasta. Należy jednak podkreślić, że przedmiotowy obszar położony jest w stosunkowo niewielkiej odległości od rozległych terenów otwartych Moraska oraz większych kompleksów leśnych, położonych w obrębie rezerwatu przyrody „Meteoryt Morasko” oraz obszaru OZW „Biedrusko, a więc terenów o znacznej wartości przyrodniczej, w obrębie których różnorodność gatunkowa przedstawicieli fauny jest istotnie większa. Takie położenie sprawia, że przedmiotowy obszar może być miejscem czasowego bytowania zwierząt migrujących między ww. terenami cennymi przyrodniczo.

Wykonana przez WIOŚ roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2016 pod kątem ochrony zdrowia ludzi wykazała, że stężenia NO_2 , SO_2 , CO , C_6H_6 , pyłu $\text{PM}_{2,5}$, As , Cd , Ni , Pb , O_3 , oceniane pod kątem ochrony zdrowia ludzi za 2016 r., nie przekraczały poziomów dopuszczalnych bądź docelowych, w związku z tym aglomeracja poznańska zaliczona została do klasy A. Ze względu na stwierdzone przekroczenia dopuszczalnego poziomu pyłu PM_{10} (dla stężeń 24-godzinnych) strefa aglomeracja poznańska w 2016 r. (podobnie jak w latach ubiegłych) zaliczona została do klasy C. Na terenie miasta Poznania nie zanotowano natomiast na żadnym ze stanowisk pomiarowych przekroczeń stężeń średnich rocznych dla pyłu PM_{10} . W przypadku stężeń benzo(a)pirenu, na wszystkich stanowiskach pomiarowych odnotowano stężenia przekraczające poziom docelowy. Na podstawie wykonanych pomiarów, wszystkie strefy, w tym strefę aglomeracja poznańska, zaliczono do klasy C.

Na podstawie wyników badań akustycznych, prowadzonych w roku 2017 dla ul. Morasko oraz ul. F. Jaśkowiaka – przedstawionych w dokumentacji *Mapy akustycznej miasta Poznania 2017*, warunki akustyczne w środowisku znacznie pogorszyły się w otoczeniu analizowanego obszaru, nawet do ok. 10 dB, w porównaniu ze stanem sprzed 5-ciu lat. Na podstawie dokumentacji aktualnej *Mapy akustycznej miasta Poznania 2017*, poziomy hałas samochodowego wzdłuż południowych granic działek – położonych przy ul. F. Jaśkowiaka, kształtują się na poziomach wartości: ok. $L_{\text{DWN}} = 72\text{--}73$ dB oraz ok. $L_{\text{N}} = 63\text{--}64$ dB, odpowiednio w przedziałach czasu odniesienia równym wszystkim dobom w roku (tj. w porze dzieńno-wieczorno-nocnej) oraz wszystkim porom nocy (tj. w porze nocy). Oznacza to, że dopuszczalne poziomy hałas dla terenów analizowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej ($L_{\text{DWN}}^* = 64$ dB i $L_{\text{N}}^* = 59$ dB) są wzdłuż granic tej zabudowy przekroczone o ok. $\Delta L_{\text{DWN}} = 8\text{--}9$ dB oraz $\Delta L_{\text{N}} = 4\text{--}5$ dB, odpowiednio w porze dzieńno-wieczorno-nocnej oraz porze nocnej. Tak wysokie poziomy hałas na zewnątrz budynków mieszkalnych, przeznaczonych na stały pobyt ludzi, mogą oznaczać, że w pomieszczeniach zamkniętych w tych budynkach mogą nie być zapewnione wymagane standardy akustyczne dla wewnątrz pomieszczeń, stosowane w akustyce budowlanej pomieszczeń zamkniętych, jeśli nie zastosowano w tych budynkach przegród zewnętrznych – w tym okien – o wysokich parametrach izolacyjności akustycznej. Na podstawie dokumentacji aktualnej *Mapy akustycznej miasta Poznania 2017*, na obszar opracowania nie oddziałują obecnie inne źródła hałasu komunikacyjnego, tj. hałasu lotniczego z lotniska Poznań – Ławica oraz lotniska wojskowego w Poznaniu – Krzesinach, hałasu kolejowego od najbliższej położonej linii na Piłę (po stronie zachodniej) oraz tzw. Północnej Obwodowej Linii Kolejowej Zieliniec – Kiekrz (po stronie południowej), a także hałasu tramwajowego. Nie jest również znane i udokumentowane oddziaływanie na przedmiotowy obszar hałasu przemysłowego oraz oddziaływanie tzw. pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu.

Zgodnie z ustaleniami *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry*, JCWP Dopływ z Łysego Młyna stanowi naturalną część wód, dla której celem środowiskowym jest osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego i dobrego stanu chemicznego. Zgodnie z *Planem*, aktualny stan JCWP jest dobry i nie jest ona zagrożona nieosiągnięciem wyznaczonych celów środowiskowych. Badania

jakości wód powierzchniowych prowadzone w ramach państwowego monitoringu środowiska nie obejmowały jak dotąd wód zlewni JCWP Dopływ z Łysego Młyna.

Z kolei celem środowiskowym dla JCWPd nr 60 jest osiągnięcie dobrego stanu chemicznego oraz dobrego stanu ilościowego. Wody te nie są zagrożone nieosiągnięciem ww. celu. Z uwagi na brak lokalizacji punktów pomiarowo-kontrolnych na obszarze miasta Poznania, dla oceny jakości wód podziemnych JCWPd nr 60 przyjęto dane zebrane dla punktów pomiarowych zlokalizowanych w granicach powiatu poznańskiego. W 2016 r. jakość wód na terenie powiatu poznańskiego badana była w 18 punktach. Wody najlepszej jakości, zaliczane do klasy II, stwierdzono w punktach pomiarowo-kontrolnych w 8 miejscowościach: Czachurki (nr 1), Borówiec (nr 5), Biskupice (nr 1258), Dakowy Suche (nr 1282), Góra (nr 2557), Kamionki (nr 2563), Gruszczyn (nr 2564) i Głębozec (nr 2566). Najgorsza jakość wód podziemnych (V klasa) stwierdzona została w punkcie nr 1224, zlokalizowanym na terenie Borówca.

Na terenie objętym projektem mpzp nie występują obiekty zabytkowe, dobra kultury oraz udokumentowane stanowiska archeologiczne i warstwy kulturowe w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*.

Trzeci rozdział prognozy dotyczy analizy problemów ochrony środowiska, istotnych z punktu widzenia projektu planu. Na obszarze objętym projektem mpzp dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko w Poznaniu nie występują cenne zasoby przyrodnicze, objęte powierzchniowymi formami ochrony przyrody, ustanowionymi na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*. Natomiast obszary charakteryzujące się znacznymi walorami przyrodniczymi, objęte jednocześnie formami ochrony przyrody, występują w stosunkowo niedalekim sąsiedztwie przedmiotowego obszaru. Do obszarów takich należy rezerwat przyrody „Meteoryt Morasko”, zlokalizowany w odległości ok. 520 m od zachodniej granicy obszaru objętego projektem planu (w odległości ok. 240 m zlokalizowana jest otulina rezerwatu) oraz zlokalizowane w odległości ok. 370 m od północnej granicy obszaru opracowania obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Biedrusko” (PLH300001) i Obszar Chronionego Krajobrazu Biedrusko.

Na obszarze projektu mpzp mogą występować gatunki zwierząt, o których była mowa w rozdziale 2.7 prognozy, objęte ochroną gatunkową na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska *w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt*. Dotyczyć to może głównie ptaków, nietoperzy lub płazów, zamieszkujących zbiorniki wodne położone na północ i zachód od obszaru projektu mpzp. W związku z powyższym, w trakcie realizacji wszelkich inwestycji, również tych stanowiących realizację ustaleń planu miejscowego, należy respektować zakazy i ograniczenia, ustanowione w przepisach odrębnych w stosunku do chronionych gatunków zwierząt. Na omawianym obszarze nie występują pozostałe obszary chronione, podlegające ochronie na podstawie innych przepisów prawa, np. lasy, obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych, strefy ochronne ujęć wody, obszary ciche w aglomeracji. Omawiany obszar nie jest również zlokalizowany w zasięgu obszarów ograniczonego użytkowania lub obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi. Na terenach działek położonych bezpośrednio wzdłuż ul. F. Jaśkowiaka, występuje zagrożenie ponadnormatywnym hałasem samochodowym z tej ulicy oraz częściowo z ul. Morasko.

Czwarty rozdział poświęcono omówieniu celu i zapisów projektu planu oraz ich powiązaniu z ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania. Wykazano także potencjalne skutki dla środowiska i przestrzeni, jakie mogą wystąpić w przypadku braku realizacji ustaleń planu miejscowego.

Na przedmiotowym obszarze obowiązuje mpzp obszaru „Morasko-Radojewo-Umultowo” Morasko Centrum w Poznaniu, zatwierdzony uchwałą nr L/762/VI/2013 Rady Miasta Poznania z dnia 21 maja 2013 r. W obowiązującym planie analizowany w prognozie obszar położony jest w granicach terenu przeznaczonego pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną **5MN** oraz terenów komunikacyjnych – drogi wewnętrznej **6KDW** i niewielkiego fragmentu drogi publicznej klasy lokalnej **KD-L**. Z wnioskiem o zmianę ww. planu miejscowego dla działek nr: 124/11, 124/9 i 123/7, ark. 14, obręb Morasko wystąpiła osoba fizyczna. Wniosek dotyczył zmiany ustaleń obowiązującego planu w zakresie: przeznaczenia terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (teren **5MN**) na tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej (usługi nieuciążliwe wzdłuż ulicy F. Jaśkowiaka) oraz zmiany ustaleń obowiązującego planu dla działki nr 123/7, ark. 14, obręb Morasko w zakresie minimalnej szerokości frontu działki.

W projekcie planu w północnej części analizowanego obszaru – pomiędzy ul. Knyszyn (położonej poza mpzp) a ul. Drogocin – wyznaczono teren przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną (**MN**), natomiast poniżej – pomiędzy ul. Drogocin a ul. F. Jaśkowiaka – wyznaczono

teren przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną lub zabudowę usługową (**MN/U**). Dla ul. Drogocin wskazano teren drogi wewnętrznej (**KDWxs**). Projekt mpzp obejmuje również niewielkie fragmenty dróg publicznych – ul. F. Jaśkowiaka (**KD-L**) i ul. Glinienko (**1KD-D** i **2KD-D**). W kontekście powyższego opracowania szczególnie istotne są ustalenia projektu w zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego. W tym zakresie ustalono:

- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem przedsięwzięć dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej;
- ochronę istniejących drzew, a w przypadku kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową, wymóg ich przesadzenia lub wprowadzenia nowych nasadzeń na terenie;
- zagospodarowanie zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia;
- nakaz zapewnienia dostępu do wód powierzchniowych na potrzeby wykonywania robót konserwacyjnych i hydrotechnicznych;
- odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem zagospodarowania na terenie;
- dopuszczenie lokalizacji kondygnacji podziemnych;
- dopuszczenie stosowania indywidualnych systemów grzewczych, przy czym zakazuje się stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe;
- w zakresie kształtowania komfortu akustycznego zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku:
 - dla terenu **MN** – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
 - dla terenu **MN/U** jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych, a w przypadku lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
 - w przypadku lokalizacji na terenie **MN/U** zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, domów opieki społecznej oraz szpitali, zapewnienie w granicach działki budowlanej, na której zlokalizowany będzie taki obiekt lub zabudowa, dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku odpowiednio jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, terenów domów opieki społecznej lub terenów szpitali w miastach;
- na granicach terenów o różnych standardach akustycznych w środowisku, jak dla terenów o wyższych wymaganiach akustycznych,
- dopuszczenie stosowania zasad akustyki budowlanej w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi.

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania działki objęte projektem mpzp dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko w Poznaniu znajdują się w granicach terenu wskazanego pod zabudowę, oznaczonego symbolem **MN** – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, dla którego ustala się jako wiodący kierunek przeznaczenia – zabudowę mieszkaniową jednorodzinną w formie: wolno stojącej, bliźniaczej lub szeregowej, jako uzupełniający kierunek przeznaczenia – zabudowę usługową towarzyszącą zabudowie mieszkaniowej, zieleń (np.: parki, skwery), tereny sportu i rekreacji, tereny komunikacji i infrastruktury technicznej. Należy zatem uznać, że rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne zaproponowane w analizowanym projekcie mpzp są zgodne z zapisami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania.

W przypadku odstąpienia od uchwalenia i realizacji ustaleń mpzp dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko zasady kształtowania sposobu postępowania w sprawach przeznaczania omawianych terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zabudowy i zagospodarowania będą określone w obecnie obowiązującym planie miejscowym obszaru „Morasko-Radojewo-Umultowo” Morasko Centrum w Poznaniu i w oparciu o te zasady będą realizowane przyszłe inwestycje, wpływające na przekształcenia środowiska analizowanego obszaru. Należy też podkreślić, że obszar objęty projektem mpzp jest terenem zurbanizowanym, na którym wszystkie komponenty środowiska przyrodniczego zostały antropogenicznie przekształcone. Obecnie jest on terenem w znacznej części docelowo zainwestowanym zabudową mieszkaniową. Dlatego, nowe inwestycje budowlane, niezależnie od tego, czy będą prowadzone w oparciu o ustalenia obecnie obowiązującego planu miejscowego, czy też w oparciu o ustalenia nowego planu, nie będą powodować utraty szczególnie cennych wartości przyrodniczych.

W piątej części prognozy omówione zostały podstawowe cele ochrony środowiska, formułowane na szczeblu wspólnotowym i lokalnym. Odniesiono się do zapisów następujących dokumentów: Dyrektywy Rady z dnia 27 września 1996 r. *w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza (96/62/WE)*, „*Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Poznania na lata 2017-2020, z perspektywą do 2024 roku*” oraz do „*Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry*”.

Rozdział szósty w całości poświęcono omówieniu potencjalnych oddziaływań realizacji ustaleń mpzp dla terenów w rejonie ulic Morasko, F. Jaśkowiaka i Glinienko w Poznaniu na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego. Wskazano również ustalenia projektu mpzp, których realizacja służyć będzie ochronie środowiska przyrodniczego.

Realizacja ustaleń mpzp powodować będzie oddziaływania na środowisko przyrodnicze o zróżnicowanym charakterze i intensywności. Negatywne oddziaływania na środowisko wystąpią na terenach, na których realizowane będą nowe inwestycje budowlane. Zmiany wynikające z realizacji analizowanego planu będą obserwowane długofalowo w zakresie podstawowych elementów środowiska. Do trwałych lub długoterminowych oddziaływań na środowisko zaliczono: ingerencję w rzeźbę terenu (wykopy, niwelacje terenu) i warunki gruntowo-wodne (m.in. zagęszczenie podłoża), zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnych oraz pogorszenie warunków infiltracyjnych gruntu w miejscach realizacji zabudowy, dojazdów, miejsc postojowych, zwiększenie odpływu wód opadowych i roztopowych za pośrednictwem kanalizacji deszczowej, usunięcie części istniejącej zieleni w miejscach realizacji nowej zabudowy i elementów towarzyszących zabudowie, nieznaczne zwiększenie emisji (zanieczyszczeń powietrza i hałasu) w związku z funkcjonowaniem nowej zabudowy mieszkaniowej (na terenach **MN** i **MN/U**) lub usługowej (na terenie **MN/U**). Z racji tego, że zdecydowana większość analizowanego obszaru jest już docelowo zainwestowana, potencjalnych inwestycji będzie niewiele i będą one dotyczyć głównie kilku jeszcze niezabudowanych działek. Stąd, można również stwierdzić, że skala ww. negatywnych oddziaływań na środowisko, wynikających z realizacji ustaleń przedmiotowego mpzp nie będzie znacząca.

Realizacja ustaleń w zakresie ochrony i kształtowania środowiska i przyrody pozwoli na ograniczenie skali negatywnych oddziaływań na środowisko, jakie pojawią się w konsekwencji wprowadzenia na tereny nowego sposobu zagospodarowania i użytkowania. Warunkiem niezbędnym dla ograniczania negatywnych skutków dla środowiska będzie jednak precyzyjne wyegzekwowanie ustaleń planu miejscowego, zwłaszcza tych w zakresie ochrony środowiska oraz restrykcyjne przestrzeganie przez inwestorów przepisów i wymogów ochrony środowiska, wynikających z przepisów odrębnych, zwłaszcza w zakresie prawidłowego prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej, ochrony jakości powietrza, ochrony przed hałasem, a także ochrony i kształtowania zieleni.

Istotnym warunkiem zachowania prawidłowego funkcjonowania środowiska będzie przestrzeganie zapisów określających maksymalną powierzchnię zabudowy działek budowlanych, utrzymanie, określonego w projekcie planu, minimalnego udziału powierzchni biologicznie na poszczególnych terenach oraz wprowadzanie nowej zieleni na wszystkich nieutwardzonych fragmentach terenów. Wprowadzana zieleń powinna składać się z jak największej ilości drzew i krzewów, złożonych głównie z gatunków rodzimych, dostosowanych do lokalnych warunków siedliskowych. Skład gatunkowy, gęstość nasadzeń i fizjonomia zieleni powinny być dostosowane do pełnionych funkcji, zarówno środowiskotwórczych, sanitarnych, jak i estetycznych.

W siódmej części odniesiono się do zagadnień związanych z analizą skutków realizacji postanowień planu miejscowego.

W części ósmej prognozy wskazano na brak konieczności wskazywania rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zaproponowanych w projekcie planu.